ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 9ης Σεπτεμβρίου 2009 *

Στην υπόθεση Τ-301/04,

Clearstream Banking AG, με έδρα τη Φρανκφούρτη επί του Μάιν (Γερμανία),

Clearstream International SA, με έδρα το Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο),

εκπροσωπούμενες από τις H. Satzky και B. Maassen,

προσφεύγουσες,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

CLEARSTREAM κατά ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους Τ. Χριστοφόρου, A. Nijenhuis και M. Schneider, στη συνέχεια από τους Nijenhuis και R. Sauer,

καθής,

με αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως E (2004) 1958 της Επιτροπής, της 2ας Ιουνίου 2004, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 82 [ΕΚ] [υπόθεση COMP/38.096 — Clearstream (εκκαθάριση και διακανονισμός)],

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Βηλαρά, πρόεδρο, M. Prek (εισηγητή) και V. M. Ciucă, δικαστές,

γραμματέας: C. Kristensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Οκτωβρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

1 Η δεύτερη προσφεύγουσα, Clearstream International SA (στο εξής: CI), είναι μία εγκατεστημένη στο Λουξεμβούργο εταιρία holding, η οποία ελέγχει την πρώτη προσφεύγουσα, Clearstream Banking AG (στο εξής: CBF), η οποία είναι εγκατεστημένη στη Φρανκφούρτη επί του Μάιν (Γερμανία), καθώς και την Clearstream Banking Luxembourg SA (στο εξής: CBL). Ο όμιλος Clearstream παρέχει υπηρεσίες εκκαθαρίσεως, διακανονισμού και φυλάξεως κινητών αξιών. Οι CBL και Euroclear Bank SA (στο εξής: EB), εταιρίες εγκατεστημένες στις Βρυξέλλες (Βέλγιο), συνιστούν τα δύο μοναδικά διεθνή κεντρικά αποθετήρια τίτλων, που λειτουργούν σήμερα στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Η CBF συνιστά το κεντρικό αποθετήριο τίτλων στη Γερμανία και είναι σήμερα η μόνη τράπεζα που διαθέτει την ιδιότητα τράπεζας συγκεντρώσεως αξιογράφων (Wertpapiersammelbank).

2 Στις 22 Μαρτίου 2001, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διεξήγαγε έρευνα σχετικά με τις υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού απαντώντας σε μία πρώτη σειρά αιτημάτων παροχής πληροφοριών ορισμένων φορέων, και στη συνέχεια σε συμπληρωματικές αιτήσεις που επικεντρώνονταν στην ενδεχόμενη καταχρηστική συμπεριφορά των CI και CBF.

3 Στις 28 Μαρτίου 2003, η Επιτροπή κοινοποίησε στις προσφεύγουσες τις αιτιάσεις της, στις οποίες αυτές απάντησαν στις 30 Μαΐου 2003. Η ακρόαση πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουλίου 2003. Ως τρίτο μέρος εμπλεκόμενο στη διαδικασία, η EB εξέφρασε τις απόψεις της, όσον αφορά τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, κατά τη διάρκεια της ακροάσεως και σε απάντηση του αιτήματος παροχής πληροφοριών της Επιτροπής.

4 Οι προσφεύγουσες απέκτησαν πρόσβαση στο φάκελο της Επιτροπής στις 14 Απριλίου και στις 3 Νοεμβρίου 2003. Με την από 17 Νοεμβρίου 2003 επιστολή της, η Επιτροπή επεσήμανε στις προσφεύγουσες τον τρόπο με τον οποίο σκόπευε να χρησιμοποιήσει ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που περιλήφθησαν στον φάκελο μετά την παροχή προσβάσεως σε αυτόν στις 14 Απριλίου 2003, καθώς και τις πληροφορίες σχετικά με τις χρεώσεις, που παρείχαν οι προσφεύγουσες μετά την από Ιουλίου ακρόαση και τις κάλεσε να υποβάλουν τις απόψεις τους. Οι προσφεύγουσες απήντησαν με την από 1 Δεκεμβρίου 2003 επιστολή.

Προσβαλλόμενη απόφαση

5 Στις 2 Ιουνίου 2004, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση Ε (2004) 1958 σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 82 της συνθήκης ΕΚ (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Με την απόφαση αυτή, προσάπτει στις προσφεύγουσες ότι παρέβησαν το άρθρο 82 ΕΚ, αφενός, αρνούμενες να παράσχουν πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στην ΕΒ, κατά τρόπο συνιστώντα διάκριση εις βάρος της και, αφετέρου, εφαρμόζοντας τιμές εισάγουσες δυσμενή διάκριση εις βάρος της ΕΒ.

6 Η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες σχετικά με την εκκαθάριση και τον διακανονισμό των κινητών αξιών, τα βασικά σημεία των οποίων αναφέρονται κατωτέρω.

7 Η εκκαθάριση των πράξεων αγοράς και πωλήσεως κινητών αξιών απαιτεί τη διαρκή διακρίβωση του κυρίου των αξιών αυτών, προκειμένου για την κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου κατά τη μεταβίβαση της κυριότητας, μετά από τη διεκπεραίωση πράξεων αγοράς ή πωλήσεως και τη διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής της υπηρεσίας. Για τον λόγο αυτόν, η διαπραγμάτευση κινητών αξιών πρέπει να συνοδεύεται από ορισμένες συμπληρωματικές πράξεις.

8 Η εκκαθάριση (clearing) είναι η διαδικασία που λαμβάνει χώρα μεταξύ της πωλήσεως και του διακανονισμού και διασφαλίζει ότι ο αγοραστής και ο πωλητής συμφώνησαν να προβούν στην ίδια συναλλαγή και ότι ο πωλητής νομιμοποιείται να πωλήσει τους σχετικούς τίτλους. Ο διακανονισμός (settlement) είναι η τελική μεταφορά των κινητών

αξιών και των κεφαλαίων μεταξύ του πωλητή και του αγοραστή, καθώς και η καταχώριση των αντίστοιχων εγγραφών στους λογαριασμούς τίτλων.

9 Υπάρχουν τρία είδη παρεχόντων υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού:

— το κεντρικό αποθετήριο τίτλων (στο εξής: DCT) είναι ο φορέας, ο οποίος κατέχει και διαχειρίζεται κινητές αξίες και επιτρέπει την εκτέλεση συναλλαγών επί κινητών αξιών, όπως τη μεταβίβαση τίτλων μεταξύ δύο μερών, υπό τη μορφή καταχωρίσεως λογιστικών εγγραφών στη χώρα προελεύσεώς του, το DCT παρέχει υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για την εκτέλεση πράξεων επί κατατεθειμένων σε αυτό κινητών αξιών (σε τελική παρακαταθήκη) μπορεί επίσης να παρέχει υπηρεσίες ως ενδιάμεσος σε διασυνοριακές πράξεις εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, όταν η αρχική κατάθεση των κινητών αξιών έχει γίνει σε άλλη χώρα

— το διεθνές κεντρικό αποθετήριο τίτλων (στο εξής: DCIT) είναι ο φορέας του οποίου η κύρια επιχειρηματική δραστηριότητα είναι η εκκαθάριση και ο διακανονισμός σε διεθνές περιβάλλον διασφαλίζει την εκκαθάριση και τον διακανονισμό διεθνών κινητών αξιών ή διασυνοριακών συναλλαγών επί εθνικών κινητών αξιών

— οι τράπεζες, ως ενδιάμεσοι, προσφέρουν στους πελάτες τους υπηρεσίες σχετικές με τις πράξεις επί κινητών αξιών, οι οποίες, εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, είναι κατά κανόνα εθνικές.

10 Όλες οι κινητές αξίες κατατίθενται προς φύλαξη, σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, σε συγκεκριμένο φορέα.

11 Στη Γερμανία, ο Depotgesetz (γερμανικός νόμος περί καταθέσεως κινητών αξιών) προβλέπει δύο είδη τελικής παρακαταθήκης κινητών αξιών: τη συλλογική παρακαταθήκη και την ατομική παρακαταθήκη. Στην περίπτωση της συλλογικής παρακαταθήκης, αντικαταστατές και κατά είδος ταξινομημένες κινητές αξίες, που έχουν κατατεθεί από περισσότερους καταθέτες και/ή κυρίους αυτών, φυλάσσονται υπό τη μορφή ενιαίας συλλογικής καταθέσεως.

12 Για τους σκοπούς της προσβαλλομένης αποφάσεως, και ιδίως για τον καθορισμό της αγοράς, η Επιτροπή εισήγαγε μία διάκριση μεταξύ των «πρωτογενών» και των «δευτερογενών» υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού.

13 Οι πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, παρέχονται από τον φορέα που διασφαλίζει ο ίδιος την τελική παρακαταθήκη των τίτλων, όποτε υπάρχει μεταβολή της καταστάσεως στους λογαριασμούς τίτλων τους οποίους κατέχει.

14 Οι δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη απόφαση, παρέχονται από τους ενδιαμέσους, ήτοι από εταίρους της αγοράς διάφορους από τον φορέα όπου παρακατίθενται οι τίτλοι (εν προκειμένω, οι τράπεζες, τα DCIT και τα μη γερμανικά DCT).

15 Οι δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού περιλαμβάνουν είτε τις εσωτερικευμένες πράξεις, δηλαδή, τις πράξεις που πραγματοποιούνται μεταξύ δύο πελατών του ιδίου ενδιαμέσου, επιτρέποντας έτσι την εκτέλεση πράξεων στα λογιστικά βιβλία του εν λόγω ενδιαμέσου χωρίς αντίστοιχη καταχώριση σε επίπεδο DCT, είτε τις πράξεις αντικατοπτρισμού, μέσω των οποίων οι χρηματοοικονομικοί ενδιάμεσοι προβαίνουν στις αναγκαίες λογιστικές εγγραφές προκειμένου να αντικατοπτρισθεί το αποτέλεσμα των παρασχεθεισών από το DCT υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στους λογαριασμούς των πελατών τους. Στη δεύτερη περίπτωση, οι ενδιάμεσοι μπορούν να παρέχουν στους πελάτες τους υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού μόνον εφόσον υπάρχει σύνδεση με το σύστημα του DCT.

16 Ανάλογα με τις ανάγκες, η πρόσβαση των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων στο κεντρικό αποθετήριο μπορεί να είναι άμεση (ως μέλος ή πελάτης) ή έμμεση (ως ενδιάμεσος). Εν προκειμένω, η σύνδεση μεταξύ της CBF και των πελατών της διασφαλίζεται μέσω του συστήματος διακανονισμού της CBF, που αποτελείται από το Cascade και το Cascade RS. Το Cascade είναι ένα σύστημα πληροφορικής που επιτρέπει την εισαγωγή και αντιπαραβολή των εντολών διακανονισμού και συγχρόνως συνιστά την πλατφόρμα διακανονισμού αυτών των εντολών. Το Cascade RS (Registered Shares, ονομαστικές μετοχές) είναι ένα υπο-σύστημα του Cascade, που επιτρέπει στους πελάτες της CBF να εισάγουν τις ειδικές πληροφορίες, που απαιτούνται από τη διαδικασία εγγραφής και διαγραφής για τις ονομαστικές μετοχές. Υπάρχουν δύο είδη προσβάσεως στο Cascade και στο Cascade RS: η μέσω πληκτρολογήσεως δεδομένων πρόσβαση (ονομαζόμενη επίσης και «on line») και η πλήρως αυτοματοποιημένη πρόσβαση χάρις στη μεταφορά αρχείων.

17 Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 196 έως 198), η Γερμανία συνιστά την οικεία γεωγραφική αγορά, κατά το μέτρο που οι κινητές αξίες, που εκδίδονται σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, αποτελούν το αντικείμενο μίας τελικής παρακαταθήκης στη Γερμανία.

18 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, κατά το άρθρο 5 του Depotgesetz, οι κινητές αξίες που παρακατατίθενται συλλογικά στη Γερμανία πρέπει να είναι κατατεθειμένες σε μία αναγνωρισμένη τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων, στη δε Γερμανία η μόνη τράπεζα αυτού του είδους είναι σήμερα η CBF. Επισημαίνοντας ότι η συλλογική παρακαταθήκη είναι το πλέον χρησιμοποιούμενο είδος παρακαταθήκης τίτλων στη Γερμανία, τονίζει ότι, σύμφωνα με τις ίδιες τις προσφεύγουσες, το 90 % των υφιστάμενων γερμανικών αξιών είναι κατατεθειμένο στη CBF (αιτιολογικές σκέψεις 23 έως 25 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

19 Ως προς τον καθορισμό της οικείας αγοράς υπηρεσιών, η Επιτροπή διαπιστώνει (αιτιολογικές σκέψεις 199 και 200 της προσβαλλομένης αποφάσεως) ότι, για τους ενδιαμέσους που ζητούν άμεση πρόσβαση στη CBF, η έμμεση πρόσβαση σε αυτήν δεν αποτελεί εναλλακτική λύση η παροχή από τη CBF πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στους πελάτες που έχουν αποδεχθεί τους γενικούς όρους πραγματοποιείται σε μία αγορά διακριτή από αυτήν της παροχής των ίδιων υπηρεσιών προς τα DCT και DCIT για τους ενδιαμέσους που αιτούνται πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ώστε να είναι σε θέση να παράσχουν αποτελεσματικά δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, οι δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού δεν συνιστούν μία οικονομικώς ικανοποιητική εναλλακτική λύση για τους ενδιαμέσους αυτούς, οι πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, που παρέχονται από φορείς

άλλους πλην της CBF, δεν συνιστούν μία ικανοποιητική εναλλακτική λύση. Καταλήγει συναφώς στο συμπέρασμα ότι, δεν υπάρχει δυνατότητα υποκαταστάσεως ούτε από πλευράς ζητήσεως ούτε από πλευράς προσφοράς, καθώς οι ενδιάμεσοι δεν μπορούν εύκολα να επιλέξουν άλλον πάροχο ή έμμεση πρόσβαση στις επίμαχες υπηρεσίες και κανένας άλλος φορέας δεν θα μπορεί, στο άμεσο μέλλον, να προσφέρει τις ίδιες υπηρεσίες.

20 Συνεπώς, η Επιτροπή καθορίζει την οικεία αγορά ως αγορά παροχής, από τη CBF στους ενδιαμέσους, όπως τα DCT και τα DCIT, πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού των κινητών αξιών, που εκδίδονται σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο (αιτιολογική σκέψη 201 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

21 Η Επιτροπή καταλήγει στο ότι η CBF κατέχει δεσπόζουσα θέση στην οικεία αγορά, καθώς οι πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού των συναλλαγών επί κινητών αξιών, που εκδίδονται και παρακατατίθενται συλλογικά σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, παρέχονται από τη CBF, δεδομένου ότι αυτή είναι η μόνη τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων στη Γερμανία. Η θέση αυτή της CBF στη γερμανική αγορά, κατά το χρόνο των πραγματικών περιστατικών, δεν βρισκόταν υπό την πίεση πραγματικού ανταγωνισμού. Επιπλέον, αποκλείεται, κατά την άποψή της, η πιθανότητα νέων εισόδων στην αγορά, που θα μπορούσαν στο άμεσο μέλλον να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση στη CBF, λόγω των πολυάριθμων και σημαντικών εμποδίων στις νέες εισόδους στην αγορά (αιτιολογικές σκέψεις 206, 208 και 215 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

22 Κατά την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 154, 216, 301 και 335), η καταχρηστική συμπεριφορά των προσφευγουσών συνίσταται στα εξής:

— στην άρνηση παροχής πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ονομαστικών μετοχών, εμποδίζοντας την άμεση πρόσβαση στο Cascade RS, και στην εφαρμογή δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως εις βάρος της EB όσον αφορά την παροχή αυτών των υπηρεσιών η άρνηση παροχής άμεσης προσβάσεως στο Cascade RS και η συναφής αδικαιολόγητη δυσμενής διακριτική μεταχείριση

δεν αποτελούν δύο διακριτές παραβάσεις, αλλά μάλλον δύο εκδηλώσεις της ίδιας συμπεριφοράς, καθόσον υπάρχει αδικαιολόγητη δυσμενής διακριτική μεταχείριση διότι, για διάστημα σχεδόν δύο ετών, οι προσφεύγουσες αρνούνταν να παράσχουν στην ΕΒ τις ίδιες υπηρεσίες που οι ίδιες παρείχαν απρόσκοπτα σε άλλους συγκρίσιμους πελάτες σε παρόμοιες καταστάσεις

— στην εφαρμογή τιμών που εισάγουν δυσμενή διάκριση εις βάρος της ΕΒ αναφορικά με τις πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, χρεώνοντας για παρόμοιες υπηρεσίες αυξημένες τιμές σε σχέση με αυτές που ίσχυαν για άλλους συγκρίσιμους πελάτες (τα DCT και τα DCIT, τα οποία εκτελούν πάντοτε διασυνοριακές πράξεις), κι αυτό χωρίς αντικειμενική αιτιολόγηση.

23 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η άρνηση παροχής στην ΕΒ άμεσης προσβάσεως στις πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ονομαστικών μετοχών θίγει την καινοτομία και τον ανταγωνισμό στον τομέα της παροχής διασυνοριακών δευτερογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού και εν τέλει τους καταναλωτές εντός της εσωτερικής αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 228 έως 237 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

24 Πάντοτε, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 338 και 339), η Γερμανία αποτελεί σημαντικό εταίρο της Κοινότητας. Περαιτέρω, το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών επηρεάζεται από τη διασυνοριακή φύση της παροχής από τη CBF προς την ΕΒ των πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού τίτλων που φυλάσσονται συλλογικά στη Γερμανία. Ο σημαντικός όγκος πράξεων της ΕΒ επί γερμανικών τίτλων καταδεικνύει ότι οι επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών είναι ουσιαστικές.

25 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως προβλέπει τα εξής:

«Άρθρο πρώτο

Οι [CBF] και [CI] παραβίασαν το άρθρο [ΕΚ] ως εξής:

α) αρνούμενες να παράσχουν πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ονομαστικών μετοχών στην [ΕΒ] και στον προκάτοχό της, από τις 3 Δεκεμβρίου 1999 έως τις 19 Νοεμβρίου 2001, κατά τρόπο αδικαιολόγητο και για μη εύλογο χρονικό διάστημα, καθώς και εφαρμόζοντας δυσμενή διακριτική μεταχείριση εις βάρος της [ΕΒ] και του προκατόχου της, κατά την ίδια χρονική περίοδο, αναφορικά με την παροχή πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ονομαστικών μετοχών

β) εφαρμόζοντας τιμές εισάγουσες δυσμενή διάκριση εις βάρος της ΕΒ και του προκατόχου της, για τις πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού που τους παρείχαν, από την 1η Ιανουαρίου 1997 έως την 1η Ιουλίου 1999, στην περίπτωση της [CBF], και από την 1η Ιουλίου 1999 έως την 1η Ιανουαρίου 2002, στην περίπτωση των [CI] και [CBF].

Άρθρο 2

Οι [CBF] και [CI] απείχαν στη συνέχεια από κάθε πράξη ή συμπεριφορά αντίθετη προς το άρθρο 82 [ΕΚ] όπως αυτές που περιγράφονται στο άρθρο 1 της απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη [CBF] και στη [CI].

[…]»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

26 Οι προσφεύγουσες, με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 28 Ιουλίου 2004, άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

27 Στις 26 Οκτωβρίου 2005, οι προσφεύγουσες κατέθεσαν μία επιστολή περιλαμβάνουσα σε παράρτημα το ενημερωτικό φυλλάδιο *Εσωτερίκευση του Διακανονισμού*. Στις 10 Νοεμβρίου 2005, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να περιλάβει την εν λόγω επιστολή στη δικογραφία. Στις 29 Νοεμβρίου 2005, η Επιτροπή κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί της αποφάσεως αυτής του Πρωτοδικείου. Στις 14 Δεκεμβρίου 2005, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να περιλάβει στη δικογραφία και τις εν λόγω παρατηρήσεις.

28 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου μεταβλήθηκε, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο πέμπτο τμήμα, στο οποίο ανατέθηκε, κατά συνέπεια, η υπό κρίση υπόθεση.

29 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

30 Οι διάδικοι ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 8ης Οκτωβρίου 2008.

31 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που διαπιστώνει την ύπαρξη καταχρήσεως δεσπόζουσας θέσης και την υποχρέωση παραλείψεως

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

32 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή

— να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

33 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τέσσερις λόγους ακυρώσεως. Πρώτον, αμφισβητούν τον καθορισμό της οικείας αγοράς υπηρεσιών, καθώς και την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης. Δεύτερον, αμφισβητούν τον καταχρηστικό χαρακτήρα της συμπεριφοράς τους, όσον αφορά τόσο την άρνηση παροχής υπηρεσιών όσο και τις τιμές που χρέωσαν στην ΕΒ. Τρίτον, υποστηρίζουν ότι η συνιστώσα παράβαση συμπεριφορά της CBF δεν μπορεί να καταλογισθεί στη CI. Τέταρτον, αμφισβητούν τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως για λόγους αοριστίας.

1. *Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον εσφαλμένο καθορισμό της οικείας αγοράς υπηρεσιών και την ανυπαρξία δεσπόζουσας θέσης των προσφευγουσών*

Επιχειρήματα των διαδίκων

34 Οι προσφεύγουσες και η Επιτροπή συμφωνούν ως προς το ότι η γερμανική επικράτεια συνιστά την οικεία γεωγραφική αγορά.

35 Κατά τις προσφεύγουσες, όμως, ο καθορισμός της οικείας αγοράς απορρέει από το γεγονός ότι οι, σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, κατατεθέντες τίτλοι –και όχι οι εκδοθέντες τίτλοι, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση– έχουν κατατεθεί στη Γερμανία.

36 Ως προς την οικεία αγορά υπηρεσιών, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν τη διάκριση που επιχείρησε η Επιτροπή, μεταξύ υπηρεσιών πρωτογενών και υπηρεσιών δευτερογενών που αφορούν πράξεις επί των τίτλων που έπονται της συναλλαγής. Ο καθορισμός της οικείας αγοράς θα έπρεπε να γίνει αποκλειστικώς με βάση την υπηρεσία που προσφέρεται στην αγορά, ήτοι τη μεταβίβαση του δικαιώματος κυριότητας επί των πωλούμενων τίτλων. Αυτή η κατόπιν της συναλλαγής εκτέλεση πράξεων γίνεται μόνον άπαξ και αποκλειστικώς μεταξύ των συναλλασσομένων μερών. Ακόμη και όταν οι πράξεις εκτελούνται από τη CBF, οι υπηρεσίες που αυτή προσφέρει δεν είναι «πρωτογενείς», αλλά οι μόνες υφιστάμενες υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού. Η Επιτροπή πεπλανημένως εκτίμησε ότι, στην περίπτωση αυτή, οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες πρέπει, κατ' αρχάς, να είναι αποδέκτες υπηρεσιών εκ μέρους της CBF, ώστε να είναι στη συνέχεια σε θέση να τις παράσχουν εκ νέου και οι ίδιοι. Στην πραγματικότητα, αρκεί απλώς να διαβιβάσουν στη CBF τις εντολές και την προμήθεια των συναλλασσομένων μερών και να καταχωρίσουν στα λογιστικά τους βιβλία την εκτελεσθείσα από αυτήν πράξη.

37 Κατά τις προσφεύγουσες, η προσβαλλόμενη απόφαση πεπλανημένως προβαίνει στον καθορισμό της οικείας αγοράς υπό το πρίσμα των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων. Στην πραγματικότητα, οι αιτούντες τις εν λόγω υπηρεσίες είναι πωλητές και αγοραστές τίτλων, οι οποίοι, μην έχοντας τους τίτλους αυτούς άμεσα υπό την κατοχή τους, ζητούν την παροχή της υπηρεσίας μεταβιβάσεως της κυριότητας. Οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες ζητούν την παροχή της υπηρεσίας που συνίσταται στην εκτέλεση πράξεων κατόπιν της συναλλαγής μόνον όταν οι ίδιοι έλαβαν μέρος στη σχετική με τους τίτλους συναλλαγή, χωρίς όμως στην περίπτωση αυτή να ενεργούν ως ενδιάμεσοι θεματοφύλακες. Επιπλέον, ο καθορισμός της οικείας αγοράς υπό το πρίσμα των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων αντιφάσκει με προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής.

38 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν την άποψη περί υπάρξεως αγοράς περιλαμβάνουσας μία κάθετη αλυσίδα δημιουργίας προστιθέμενης αξίας, στο πλαίσιο της οποίας η εκτέλεση πράξεων από τη CBF και τους παρέχοντες δευτερογενείς υπηρεσίες γίνεται σε δύο διαφορετικά επίπεδα. Εξάλλου, στο υπόμνημα αντικρούσεώς της, η Επιτροπή αντιφάσκει ως προς το σημείο αυτό. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν την άποψη περί μίας ενιαίας αγοράς υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού γερμανικών κινητών αξιών, σε ένα μόνον επίπεδο, όπου η CBF ανταγωνίζεται την EB και άλλες επιχειρήσεις για τους ίδιους τελικούς πελάτες.

39 Συγκεκριμένα, κατά τις προσφεύγουσες, παρέχοντες υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού είναι όλοι οι κάτοχοι, άμεσα (τελικός θεματοφύλακας) ή έμμεσα (ενδιάμεσος θεματοφύλακας), των σχετικών τίτλων, οι οποίοι δύνανται να πραγματοποιούν μεταβιβάσεις κυριότητας. Καθόσον η φύση και το περιεχόμενο των παροχών

τους είναι όμοιο, είναι αδιάφορο για τους αιτούντες το αν θα απευθυνθούν σε τελικό ή σε ενδιάμεσο θεματοφύλακα. Μάλιστα, απευθύνονται συχνότερα στους ενδιαμέσους θεματοφύλακες απ' ό,τι στους τελικούς. Κατά συνέπεια, η CBF δεν συνιστά τον μοναδικό παρέχοντα υπηρεσίες στην οικεία αγορά, αλλά ανταγωνίζεται όλους τους ενδιαμέσους θεματοφύλακες των τίτλων αυτών, γεγονός που η Επιτροπή, τουλάχιστον κατ' αρχήν, θα έπρεπε να αποδεχθεί.

40 Στο πλαίσιο αυτό, η CBF και οι διάφοροι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες είναι ανταγωνιστές, αν και οι δεύτεροι είναι συγχρόνως και πελάτες της CBF. Η πρόσβαση των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων στον τελικό θεματοφύλακα, η οποία απαιτεί το άνοιγμα ενός λογαριασμού και τη δημιουργία διόδων επικοινωνίας, αποτελεί τη βάση μίας σχέσης ανταγωνισμού τόσο κάθετης όσο και οριζόντιας μεταξύ των πελατών. Το ενδεχόμενο, ορισμένες σχέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ τους, έχει ήδη γίνει αποδεκτό από την Επιτροπή σε προγενέστερη απόφασή της.

41 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι στη Γερμανία, δυνάμει του Depotgesetz, μόνον η συλλογική φύλαξη των μερίδων τίτλων –και όχι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η συλλογική φύλαξη εν γένει– πρέπει να γίνεται σε τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων, ήτοι στη CBF. Επιπλέον, η λειτουργία του DCT στο πλαίσιο μίας τέτοιας συλλογικής φυλάξεως μερίδων τίτλων αποτελεί μία λειτουργία ελέγχου και αφορά αποκλειστικώς τη σχέση μεταξύ των ποσοστών επί του συλλογικού δικαιώματος και των ιδιοκτητών τους στο πλαίσιο της φυλάξεως. Πράγματι, ακόμη και για τους τίτλους αυτού του είδους, και εφόσον ο ενδιάμεσος θεματοφύλακας πληροί τους σχετικούς όρους, οι υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού παρέχονται αποκλειστικώς από τον ενδιάμεσο θεματοφύλακα, χωρίς καμία παρέμβαση της CBF, η οποία συνεχίζει να είναι ο άμεσος κάτοχος των τίτλων. Το μονοπώλιο καταθέσεως στη CBF των συλλογικά φυλασσόμενων μερίδων τίτλων δεν δημιουργεί κανενός είδους μονοπώλιο στις κατόπιν της συναλλαγής πράξεις επί τίτλων. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν υποστήριξαν ποτέ, όπως αντιθέτως βεβαιώνει η Επιτροπή, ότι οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες εξαρτώνται από τη «βοήθεια» του τελικού θεματοφύλακα για τη μεταβίβαση της κυριότητας των μερίδων τίτλων.

42 Η Επιτροπή αγνόησε τη δυνατότητα εσωτερικής επεξεργασίας, όπου ο διακανονισμός διενεργείται από τον ενδιάμεσο θεματοφύλακα, με το άνοιγμα νέων λογαριασμών σε αυτόν, εφόσον απαιτείται. Λόγω της αυξημένης προσφυγής σε τέτοιας μορφής επεξεργασία, ο αριθμός των πελατών της CBF μειώθηκε κατά τα τελευταία έτη. Οι

προσφεύγουσες καταθέτουν, συναφώς, ενημερωτικό φυλλάδιο υπό τον τίτλο *Εσωτερίκευση του Διακανονισμού,* το οποίο παρουσιάζει τη διαδικασία και τη σημασία αυτού του είδους εκτελέσεως πράξεων. Προσθέτουν δε ότι η νομοθεσία περί του χρηματιστηρίου της Φρανκφούρτης επί του Μάιν, την οποία επικαλείται η Επιτροπή ως προστατευτική της CBF έναντι αυτής της μορφής ανταγωνισμού, έχει τροποποιηθεί και, σε κάθε περίπτωση, δεν εφαρμόζεται στις συναλλαγές απευθείας διαπραγματευόμενων τίτλων, όπως στην παρούσα υπόθεση.

43 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, αφού δεν υπάρχει αυτοτελής αγορά πρωτογενών υπηρεσιών εκτελέσεως πράξεων κατόπιν της συναλλαγής, η πρόσθετη διάκριση, την οποία επιχειρεί η Επιτροπή, μεταξύ, αφενός, των πελατών που έχουν αποδεχθεί τους γενικούς όρους, όπως και οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες, και, αφετέρου, των DCT και των DCIT, που χρειάζονται άμεση πρόσβαση στη CBF, δεν εξυπηρετεί τους σκοπούς της αναλύσεως. Εξάλλου, μία τέτοια διάκριση δεν προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 1979, 22/78, Hugin Kassaregister και Hugin Cash Registers κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 951).

44 Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, αφενός, ότι η CBF δεν παρέχει υπηρεσίες εκτελέσεως πράξεων κατόπιν της συναλλαγής στις τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες πελατών. Αφετέρου, ισχυρίζονται ότι αυτές οι τρεις κατηγορίες πελατών, ως ενδιάμεσοι θεματοφύλακες, στην ουσία λαμβάνουν από τη CBF τις ίδιες υπηρεσίες, ταυτοχρόνως όμως την ανταγωνίζονται ως προς τις υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού. Αυτό εξάλλου επιβεβαίωσε και η ίδια η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της COM (2004) 312 τελικό προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 28ης Απριλίου 2004, Εκκαθάριση και διακανονισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Κατευθύνσεις για τα επόμενα βήματα. Εντούτοις, ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών αυτών, και συνεπώς και οι τιμές τους, μπορεί να διαφοροποιείται, ανάλογα με τις διαφορετικές απαιτήσεις των πελατών. Αυτό εξηγεί γιατί η άμεση πρόσβαση στη CBF είναι περισσότερο σημαντική για ορισμένους πελάτες, ενώ για άλλους όχι, αλλά δεν συνεπάγεται ότι οι πελάτες αυτοί προέρχονται από διαφορετικές αγορές.

45 Τέλος, η Επιτροπή δεν προέβη σε καμία διαπίστωση ως προς τις σχέσεις ανταγωνισμού που πράγματι υπάρχουν μεταξύ των τελικών και των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων στον τομέα των υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, κατά τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών, της ΕΒ και των τρίτων.

46 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της επιχειρηματολογίας αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

47 Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι ο καθορισμός της αγοράς προϊόντος, στο μέτρο που συνεπάγεται πολύπλοκες οικονομικές εκτιμήσεις εκ μέρους της Επιτροπής, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμένου μόνον ελέγχου από τον κοινοτικό δικαστή. Παρά ταύτα, ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να παραλείψει τον έλεγχο της εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνείας δεδομένων οικονομικής φύσεως. Συναφώς, σε αυτόν απόκειται να εξακριβώσει αν η Επιτροπή στήριξε την εκτίμησή της σε ακριβή, αξιόπιστα και συγκλίνοντα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία απαρτίζουν το σύνολο των κρίσιμων στοιχείων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας περίπλοκης καταστάσεως και είναι ικανά να αποδείξουν τα συμπεράσματα που αντλούνται από αυτά (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Νοεμβρίου 2007, T-201/04, Microsoft κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-3601, σκέψη 482 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

48 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, για να εξετασθεί η τυχόν δεσπόζουσα θέση μίας επιχειρήσεως σε συγκεκριμένη αγορά, οι δυνατότητες ανταγωνισμού πρέπει να αξιολογούνται στο πλαίσιο της αγοράς που περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που, λόγω των χαρακτηριστικών τους, μπορούν κάλλιστα να ικανοποιούν διαρκείς ανάγκες και είναι σε μικρό βαθμό εναλλάξιμα με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες. Επιπλέον, εφόσον ο καθορισμός της σχετικής αγοράς χρησιμεύει για να κριθεί αν η οικεία επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να εμποδίσει τη διατήρηση πραγματικού ανταγωνισμού και να ενεργεί, σε ικανοποιητικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της και τους πελάτες της, δεν πρέπει να εξετάζονται μόνον τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά των σχετικών υπηρεσιών, αλλά πρέπει και να λαμβάνονται επίσης υπόψη οι συνθήκες ανταγωνισμού και η διάρθρωση της ζητήσεως και της προσφοράς στην αγορά (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 1983, 322/81, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3461, σκέψη 37 αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Μαρτίου 2000, T-65/96, Kish Glass κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1885, σκέψη 62, και της 17ης Δεκεμβρίου 2003, T-219/99, British Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-5917, σκέψη 91).

49 Η έννοια της σχετικής αγοράς σημαίνει ότι είναι δυνατό να υφίσταται πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αποτελούν μέρος αυτής, γεγονός που προϋποθέτει επαρκή βαθμό εναλλακτικότητας προκειμένου όλα τα προϊόντα ή υπηρεσίες, που αποτελούν μέρος της ίδιας αγοράς, να τυγχάνουν της ίδιας χρήσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 1979, 85/76, Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 215, σκέψη 28).

50 Για να καταλήξει στον αμφισβητούμενο ορισμό της αγοράς υπηρεσιών στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τη δυνατότητα υποκαταστάσεως των προϊόντων από πλευράς ζητήσεως, αφενός, και προσφοράς, αφετέρου. Συναφώς, προκύπτει από την ανακοίνωση της Επιτροπής περί του καθορισμού της σχετικής αγοράς για το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού (ΕΕ 1997, C 372, σ. 5, παράγραφος 7) ότι «[η] αγορά των σχετικών προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα και/ή υπηρεσίες που είναι δυνατόν να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και των χρήσεων για τις οποίες προορίζονται». Επίσης, όπως επισημαίνεται στην παράγραφο 20 της ίδιας ανακοινώσεως, η δυνατότητα υποκαταστάσεως από πλευράς προσφοράς μπορεί επίσης να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς στις περιπτώσεις κατά τις οποίες έχει αποτελέσματα ανάλογα με εκείνα της υποκαταστάσεως από πλευράς ζητήσεως σε επίπεδο αμεσότητας και αποτελεσματικότητας. Προς τούτο, οι προμηθευτές πρέπει να μπορούν να ανακατευθύνουν την παραγωγή τους προς τα επίμαχα προϊόντα και να τα διαθέτουν βραχυπρόθεσμα στο εμπόριο, χωρίς σημαντικά πρόσθετα έξοδα και κινδύνους, προς απάντηση σε μικρές, αλλά διαρκείς, αυξομειώσεις των σχετικών τιμών.

51 Η Επιτροπή ξενικά την ανάλυσή της με το καθοριστικό κατά την άποψή της ερώτημα περί δυνατότητας υποκαταστάσεως των υπηρεσιών από πλευράς των αιτούντων, ήτοι των ενδιάμεσων θεματοφυλάκων, όπως τα DCT και τα DCIT. Η Επιτροπή προέβη σε αρκετές δοκιμές υποκαταστάσεως αναλύοντας τις διαφορετικές δυνητικές περιπτώσεις στην επίμαχη αγορά υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, έλαβε υπόψη την άποψη των διαφόρων παραγόντων της αγοράς όπως επίσης και των προσφευγουσών.

52 Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι αιτούντες τις υπηρεσίες εκτελέσεως πράξεων κατόπιν της συναλλαγής είναι οι πωλητές και οι αγοραστές των τίτλων.

53 Το εν λόγω επιχείρημα δεν είναι πειστικό. Προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 122) ότι, κατά τις ίδιες τις προσφεύγουσες, η CBF διαθέτει τρεις κατηγορίες πελατών ως προς τις υπηρεσίες διακανονισμού, δηλαδή, τους πελάτες που έχουν προσχωρήσει στους γενικούς όρους (στο εξής: πελάτες γενικών όρων, κυρίως οι τράπεζες), τα μη γερμανικά DCT και τα DCIT. Οι προσφεύγουσες βεβαιώνουν, επίσης, στην προσφυγή τους ότι η CBF έχει ως πελάτες μόνον πιστωτικά ιδρύματα και λοιπούς χρηματοοικονομικούς ενδιαμέσους. Κατά συνέπεια, όπως υπενθυμίζει η Επιτροπή, δεν υπάρχει κανένας συμβατικός δεσμός και επομένως καμία υποχρέωση μεταξύ των συναλλασσομένων μερών και της CBF. Πράγματι, συμβατικός δεσμός υπάρχει αποκλειστικά μεταξύ της CBF και του ενδιάμεσου θεματοφύλακα, καθώς και μεταξύ του τελευταίου κα του συναλλασσόμενου πελάτη του. Οι υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού που παρέχονται από τη CBF στους ενδιάμεσους θεματοφύλακες γίνονται έναντι συγκεκριμένης προμήθειας και επιτρέπουν στα τελευταία να τηρήσουν με τη σειρά τους τις υποχρεώσεις τους έναντι των δικών τους πελατών.

54 Η άποψη, που υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, περί υπάρξεως μίας εν γένει αγοράς υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στο πλαίσιο της οποίας οι αιτούντες τις υπηρεσίες αποτελούν συναλλασσόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένων των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων, όταν ενεργούν για ίδιον λογαριασμό), πρέπει να απορριφθεί. Αφενός, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 34 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα συναλλασσόμενα μέρη αιτούνται την παροχή υπηρεσιών από ενδιαμέσους που παρακαταθέτουν τις κινητές αξίες στον τελικό θεματοφύλακα, στο δικό τους όνομα και για λογαριασμό των πελατών τους. Αφετέρου, στην πλειονότητα των περιπτώσεων κινητών αξιών που εκδίδονται σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα εσωτερικευμένων πράξεων, οι ενδιάμεσοι δεν είναι σε θέση να παρέχουν πλήρεις υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, καθώς δεν είναι οι τελικοί κάτοχοι των αξιών αυτών. Αντιθέτως, η CBF δεν είναι σε θέση να παρέχει τις υπηρεσίες της στα ίδια αυτά μέρη διότι αυτά δεν τηρούν σε αυτήν λογαριασμούς τίτλων. Ενεργώντας για λογαριασμό των συναλλασσομένων μερών, οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες ασκούν αυτοτελή δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών (βλ., επ' αυτού, απόφαση British Airways κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 93).

55 Περαιτέρω, ο ισχυρισμός των προσφευγουσών κατά τον οποίο η υιοθέτηση της απόψεως των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων έρχεται σε αντίθεση με προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής, είναι αλυσιτελής. Πράγματι, η παρούσα υπόθεση διαφέρει ως προς τα πραγματικά περιστατικά, από τις υποθέσεις που επικαλούνται οι προσφεύγουσες. Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί ότι η Επιτροπή υποχρεούται να προβαίνει σε εξατομικευμένη ανάλυση των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών κάθε υποθέσεως, χωρίς να δεσμεύεται από προγενέστερες αποφάσεις που αφορούν σε άλλους οικονομικούς παράγοντες, άλλες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών ή άλλες γεωγραφικές αγορές σε δεδομένη χρονική στιγμή

(απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-347/02, Cableuropa κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-4251, σκέψη 91). Συνεπώς, οι προσφεύγουσες δεν δικαιούνται να αμφισβητούν εκ νέου την ορθότητα των διαπιστώσεων της Επιτροπής με το αιτιολογικό ότι διαφέρουν από προηγούμενες διαπιστώσεις της επί άλλης υποθέσεως, ακόμη και αν υποτεθεί ότι οι αγορές αναφοράς στις δύο υποθέσεις είναι παρεμφερείς, ή ακόμη και όμοιες (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 2005, T-210/01, General Electric κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-5575, σκέψη 118 βλ. επίσης, επ' αυτού, απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 2007, T-282/06, Sun Chemical Group κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. II-2149, σκέψη 88).

56 Επιπλέον, οι προσφεύγουσες αμφισβητούν την ορθότητα του συμπεράσματος της Επιτροπής κατά το οποίο η παροχή από τη CBF των πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και εκκαθαρίσεως προς τους πελάτες γενικών όρων, ομοίως και οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες, συνιστά μία αγορά που διαφέρει από την αγορά παροχής των υπηρεσιών αυτών προς τα DCT και DCIT (αιτιολογικές σκέψεις 149 επ. της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επίσης, διαπιστώνεται ότι, βασιζόμενη στις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν από τις προσφεύγουσες σχετικά με τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών, τις τιμές τους, τις βασικές συμφωνίες και την πραγματική ζήτηση των κατηγοριών πελατών, η Επιτροπή βασίμως κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα. Η Επιτροπή, έτσι, διαπίστωσε ότι, αν οι παρεχόμενες σε αυτήν την κατηγορία πελατών υπηρεσίες αποτελούσαν μία ικανοποιητική εναλλακτική λύση για τα DCT και τα DCIT, τα τελευταία θα είχαν υπό κανονικές προϋποθέσεις πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές, δεδομένων των προφανώς χαμηλότερων τιμών που χρεώνονται στους πελάτες γενικών όρων. Εξάλλου, σε αντίθεση με τα DCIT και τα μη γερμανικά DCT, πολλοί πελάτες γενικών όρων είναι τράπεζες εγκατεστημένες στη Γερμανία οι οποίες εκτελούν εθνικές πράξεις. Οι προσφεύγουσες δεν προσάγουν κανένα στοιχείο ικανό να αναιρέσει τη διαπίστωση της Επιτροπής επί του θέματος. Πρέπει, ομοίως, να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή πράγματι στην προσβαλλόμενη απόφαση παραθέτει την υπόθεση Hugin Kassaregister και Hugin Cash Registers κατά Επιτροπής, σκέψη 43 ανωτέρω, όχι όμως στο πλαίσιο της διακρίσεως μεταξύ των πελατών γενικών όρων και των DCT και DCIT. Το τελευταίο αυτό επιχείρημα των προσφευγουσών δεν είναι, επομένως, λυσιτελές.

57 Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή εκτίμησε ότι οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες, όπως τα DCT και τα DCIT, αιτούνται τις υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού που προσφέρει η CBF.

58 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες επικρίνουν τις διαπιστώσεις της Επιτροπής κατά τις οποίες δεν υπάρχει δυνατότητα υποκαταστάσεως από πλευράς προσφοράς, δεδο-

μένου ότι κανένας άλλος φορέας πλην της CBF δεν θα είναι σε θέση, στο άμεσο μέλλον, να παρέχει πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού του είδους που ζητούν οι ενδιάμεσοι, όπως τα DCT και τα DCIT, για τις πράξεις επί κινητών αξιών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο και παρακατατεθεί σε αυτήν (αιτιολογική σκέψη 200 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Υποστηρίζουν ότι η αγορά συνίσταται, από πλευράς προσφοράς, από το σύνολο των κατόχων, αμέσων (τελικοί θεματοφύλακες) ή εμμέσων (ενδιάμεσοι θεματοφύλακες), των σχετικών τίτλων, οι οποίοι μπορούν να πραγματοποιήσουν μεταβίβαση κυριότητας, και τους οποίους η CBF, κατά συνέπεια, ανταγωνίζεται.

59 Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν πρόκειται για τη συλλογική φύλαξη εν γένει που πρέπει να γίνεται σε τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων, αλλά αποκλειστικώς για τη συλλογική φύλαξη των μερίδων αξιογράφων, στα οποία ενσωματώνονται περισσότερα του ενός άυλα δικαιώματα και τα οποία υφίστανται μόνον ως ιδανικά μερίδια επί των αξιών του ομαδικού αποθέματος. Στο πλαίσιο αυτό, το μονοπώλιο φυλάξεως στη CBF δεν δημιουργεί κανένα μονοπώλιο στην κατόπιν της συναλλαγής διαχείριση των τίτλων.

60 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Η διάκριση, αφενός, μεταξύ των μερίδων αξιογράφων και των ατομικών τίτλων δεν επηρεάζει καθόλου το γεγονός ότι η CBF αποτελεί, σύμφωνα μάλιστα με τις δικές της δηλώσεις, τον θεματοφύλακα για το 90 % του συνόλου των υφιστάμενων γερμανικών αξιών (αιτιολογική σκέψη 170 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, στην προσφυγή τους, οι προσφεύγουσες επιβεβαιώνουν ότι οι εκδότες εκδίδουν τους τίτλους τους, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, υπό τη μορφή μερίδων αξιογράφων. Αφετέρου, όπως η Επιτροπή διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 137 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ακόμη κι αν η απόφαση αυτή αφορά μόνον τις υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, αυτές οι υπηρεσίες δεν μπορούν να διαχωριστούν πλήρως από την παρακαταθήκη, καθώς η διενέργεια εκκαθαρίσεως και διακανονισμού είναι δυνατή μόνο για τους τίτλους που αποτελούν αντικείμενο παρακαταθήκης. Πρέπει να υπομνησθεί, επίσης, ότι οι ίδιες οι προσφεύγουσες επιβεβαίωσαν τη σχέση μεταξύ του μονοπωλίου της CBF στον τομέα της παρακαταθήκης και του γρήγορου και ασφαλούς διακανονισμού. Έτσι, οι προσφεύγουσες βεβαίωσαν ότι «[όταν] ενδιάμεσοι θεματοφύλακες –για παράδειγμα, χρηματοοικονομικοί ενδιάμεσοι, αλλά και DCIT, τράπεζες καταθέσεων κ.λπ.– [δεν είναι] σε θέση να πραγματοποιήσουν την εκκαθάριση και τον διακανονισμό, ο τελικός θεματοφύλακας [το DCT] [πρέπει] στην πράξη να το κάνει» και ότι «[όλες] οι αντικαταστατές γερμανικές αξίες –που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του 90 % των υφιστάμενων γερμανικών αξιών– φυλάσσονται στις θυρίδες της CBF, γεγονός που επιτρέπει τον γρήγορο και ασφαλή διακανονισμό μέσω λογιστικών εγγραφών» (αιτιολογικές σκέψεις 165 και 170 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

61 Περαιτέρω, το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η αγορά πρέπει να καθορισθεί επί τη βάσει του ότι οι φυλασσόμενες, και όχι οι εκδιδόμενες, σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο κινητές αξίες, φυλάσσονται στη Γερμανία έρχεται σε αντίθεση με τις δηλώσεις τους κατά τη διοικητική διαδικασία. Προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 197 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, κατά την από 30 Μαΐου 2003 απάντησή τους στις κοινοποιηθείσες αιτιάσεις, οι σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο εκδιδόμενες κινητές αξίες, στην πράξη, φυλάσσονται στη Γερμανία, κάτι που δεν ισχύει για τις μη γερμανικές κινητές αξίες, και ότι, «στην πράξη, η συλλογική παρακαταθήκη είναι η πλέον χρησιμοποιούμενη μορφή παρακαταθήκης στη Γερμανία». Ορθώς, συνεπώς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η επίμαχη αγορά αφορά τις κινητές αξίες που εκδίδονται σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο.

62 Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή ορθώς θεώρησε ότι και από πλευράς προσφοράς δεν υπάρχει δυνατότητα υποκαταστάσεως των υπό εξέταση υπηρεσιών. Συναφώς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκτελέσεως εσωτερικευμένων πράξεων, η πλήρης υπηρεσία εκκαθαρίσεως και διακανονισμού απαιτεί την εγγραφή της συναλλαγής στα βιβλία του τελικού κατόχου των τίτλων, εν προκειμένω της CBF, την οποία καμία άλλη εταιρία στη Γερμανία δεν μπορεί σήμερα να ανταγωνισθεί όσον αφορά αυτό το συγκεκριμένο επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

63 Ασφαλώς, όπως διαπιστώνει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 312 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η CBF, όταν λειτουργεί ως ενδιάμεσος, ενδέχεται να ανταγωνίζεται άλλους ενδιάμεσους θεματοφύλακες στην περίπτωση διασυνοριακής πράξεως που αφορά κινητές αξίες εκδοθείσες σύμφωνα με νομοθεσία άλλη από τη γερμανική. Κάτι τέτοιο είναι, εξάλλου, σύμφωνο με το ενδεχόμενο δημιουργίας συνθηκών ανταγωνισμού σε μία αγορά παροχής υπηρεσιών διασυνοριακού διακανονισμού, όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση COM(2004) 312 τελικό (σ. 5 και 6). Σε κάθε περίπτωση, η οικεία στην προσβαλλόμενη απόφαση αγορά είναι αυτή των κινητών αξιών που εκδίδονται σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, οι οποίες στην πλειονότητά τους, παρακατατίθενται συλλογικά στη CBF η οποία λειτουργεί εν προκειμένω ως τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων. Έτσι, στην από 30 Μαΐου 2003 απάντησή τους στις κοινοποιηθείσες αιτιάσεις, που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι προσφεύγουσες δήλωσαν:

«Μόνον η [τράπεζα συγκεντρώσεως αξιογράφων] μπορεί να πραγματοποιήσει αυτή τη μεταβίβαση κυριότητας. Στο μέτρο αυτό, η απλή κατοχή για λογαριασμό τρίτων δεν επαρκεί, αλλά η συμμετοχή της [τράπεζας συγκεντρώσεως αξιογράφων] ως τελικός θεματοφύλακας για την εκκαθάριση και τον διακανονισμό μέσω των ενδιαμέσων

θεματοφυλάκων των πιστοποιητικών που φυλάσσονται συλλογικά έχει ευρύτερο περιεχόμενο.»

64 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, καίτοι η ύπαρξη σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ δύο υπηρεσιών δεν προϋποθέτει τη δυνατότητα απόλυτης εναλλακτικότητας για συγκεκριμένη χρήση, εντούτοις, η διαπίστωση δεσπόζουσας θέσεως για μία υπηρεσία δεν απαιτεί την απόλυτη έλλειψη ανταγωνισμού άλλων υπηρεσιών, εν μέρει εναλλάξιμων, εφόσον ο ανταγωνισμός αυτός δεν θίγει την εξουσία της επιχειρήσεως να επηρεάζει σημαντικά τις συνθήκες υπό τις οποίες θα ασκείται ο ανταγωνισμός αυτός και, εν πάση περιπτώσει, να συμπεριφέρεται σε μεγάλο βαθμό χωρίς να πρέπει να τον λαμβάνει υπόψη και χωρίς περαιτέρω η συμπεριφορά αυτή να της προκαλεί ζημία (απόφαση Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 48).

65 Εν προκειμένω, οι παρεχόμενες από τη CBF υπηρεσίες αποτελούν αντικείμενο ειδικής ζητήσεως και προσφοράς. Πράγματι, οι ενδιάμεσοι θεματοφύλακες βρίσκονται σε αδυναμία να παράσχουν τις υπηρεσίες τους αν δεν έχουν στη διάθεσή τους τις υπηρεσίες της CBF. Όπως προκύπτει από τη νομολογία, μια υποδιαίρεση αγοράς, που παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά από πλευράς ζητήσεως και προσφοράς και προσφέρει προϊόντα για τα οποία υπάρχει επιτακτική ανάγκη και τα οποία δεν μπορούν να υποκατασταθούν με άλλα εντός της γενικότερης αγοράς, της οποίας αποτελεί μέρος, πρέπει να θεωρείται ως χωριστή αγορά προϊόντων (βλ., επ' αυτού, απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Οκτωβρίου 1997, T-229/94, Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1689, σκέψεις 55 και 56).

66 Στο πλαίσιο αυτό, αρκεί να μπορεί να προσδιορισθεί μία εν δυνάμει αγορά, ενδεχομένως και υποθετική, κάτι που συμβαίνει όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες είναι απαραίτητα για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας και υπάρχει, ως προς αυτά, πραγματική ζήτηση εκ μέρους των επιχειρήσεων που πρόκειται να ασκήσουν την εν λόγω δραστηριότητα. Είναι, επομένως, καθοριστικής σημασίας ο προσδιορισμός δύο διαφορετικών σταδίων παραγωγής, η σχέση των οποίων συνίσταται στο ότι η παραγωγή του προϊόντος του πρωτογενούς σταδίου αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για την προσφορά του προϊόντος του δευτερογενούς σταδίου (βλ., επ' αυτού, απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-418/01, IMS Health, Συλλογή 2001, σ. I-5039, σκέψεις 43 έως 45, και απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 47 ανωτέρω, σκέψη 335).

67 Κατόπιν των ανωτέρω, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι το συμπέρασμα της Επιτροπής κατά το οποίο δεν υπάρχει δυνατότητα υποκαταστάσεως ούτε από πλευράς προσφοράς (αιτιολογική σκέψη 200 της προσβαλλομένης αποφάσεως) είναι προφανώς πεπλανημένο.

68 Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν προέβη σε εσφαλμένη κρίση ως προς τον προσδιορισμό των αιτούντων και των παρεχόντων τις υπηρεσίες, η πραγματοποιηθείσα διάκριση μεταξύ των πρωτογενών και των δευτερογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού κρίνεται δικαιολογημένη. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία ικανά να αποκρούσουν την εν προκειμένω κρίση της Επιτροπής, η οποία στηρίζεται στις πληροφορίες που συλλέχθηκαν απευθείας από τους παράγοντες της αγοράς, όπως επίσης και από τις ίδιες τις προσφεύγουσες.

69 Πρέπει, συναφώς, να απορριφθεί και το επιχείρημα των προσφευγουσών σχετικά με τις εσωτερικευμένες πράξεις. Ως εσωτερικευμένη πράξη νοείται η υπηρεσία που παρέχεται από τους ενδιάμεσους θεματοφύλακες. Δεδομένης μίας αγοράς διαχωρισμένης σε πρωτογενείς και δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, αυτού του είδους οι πράξεις συγκαταλέγονται στις δευτερογενείς υπηρεσίες και ως τέτοιες δεν αποτελούν τμήμα της επίμαχης αγοράς ούτε αντικείμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 35 και 166 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι οι συμμετέχοντες στην αγορά θεωρούν τις εσωτερικευμένες πράξεις ως εξαιρετικές περιπτώσεις οφειλόμενες σε περιστάσεις που εκφεύγουν του μέσου όρου κι επομένως δεν συνεπάγονται για τον επενδυτή δυνατότητα επιλογής μεταξύ των δύο κατηγοριών υπηρεσιών. Η Επιτροπή ορθώς καταλήγει εν προκειμένω στο ότι αυτές οι εσωτερικευμένες υπηρεσίες δεν συνιστούν γενικότερα μία ικανοποιητική εναλλακτική για τις πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού (αιτιολογικές σκέψεις 164 έως 168 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

70 Το δε προσκομισθέν από τις προσφεύγουσες ενημερωτικό φυλλάδιο, με τον τίτλο *Εσωτερίκευση του Διακανονισμού*, δεν συνιστά αποδεικτικό στοιχείο υπέρ της θέσεώς τους. Αντιθέτως, επιβεβαιώνει τις περιλαμβανόμενες στην προσβαλλόμενη απόφαση διαπιστώσεις σχετικά με τις συνθήκες που πρέπει να πληρούνται όσον αφορά τις εσωτερικευμένες πράξεις, και περιλαμβάνει συγκεντρωτικό παράρτημα με τις πληροφορίες για τους ενδεχόμενους περιορισμούς σε πράξεις αυτού του είδους σε διάφορες χώρες, επισημαίνοντας ότι στη Γερμανία το Börsenordnung (κανονιστική ρύθμιση για το χρηματιστήριο αξιών της Φρανκφούρτης επί του Μάιν) επιβάλλει οι υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού να παρέχονται από ένα DCT και η εκτέλεση εσωτερικευμένων πράξεων να αποτελεί την εξαίρεση. Σε κάθε περίπτωση,

όπως υπενθυμίζει και η Επιτροπή, αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο δεν αφορά ειδικώς την κατάσταση στη Γερμανία, ενώ περαιτέρω αφορά σε μεταγενέστερη περίοδο από την εξεταζόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση.

71 Επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών σύμφωνα με το οποίο το άρθρο 16, παράγραφος 2, του Börsenordnung, όπου παραπέμπει η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 27), έχει τροποποιηθεί και, σε κάθε περίπτωση, δεν εφαρμόζεται στις συναλλαγές τίτλων απευθείας διαπραγματευόμενων όπως στην παρούσα υπόθεση. Πράγματι, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι αυτή η τροποποίηση έγινε μετά από την εξεταζόμενη στην προσβαλλόμενη απόφαση περίοδο. Περαιτέρω, η εν λόγω παραπομπή χρησιμοποιήθηκε στην προσβαλλόμενη απόφαση μόνον ως παράδειγμα χρηματιστηριακών ρυθμίσεων που συμβάλλουν στην ενίσχυση της θέσεως της CBF ως προς τις χρηματιστηριακές πράξεις εν γένει.

72 Τρίτον, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η Επιτροπή δεν προέβη σε κάποια διαπίστωση ως προς τις πράγματι υφιστάμενες σχέσεις ανταγωνισμού μεταξύ των τελικών και των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων στον τομέα των υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού. Πράγματι, αυτές οι σχέσεις ανταγωνισμού εξετάσθηκαν από την Επιτροπή καθ' όλη την οικονομική της ανάλυση, και ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, στο κεφάλαιο σχετικά με τη δυνατότητα υποκαταστάσεως από πλευράς προσφοράς και ζητήσεως. Επιπλέον, όπως επισημαίνει και η ίδια, στις αιτιολογικές σκέψεις 176 έως 189 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη την επιχειρηματολογία της ΕΒ και τη σύντομη έκθεση της Bundesbank κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία.

73 Βάσει όλων των προαναφερθέντων στοιχείων, διαπιστώνεται ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως υποστηρίζοντας ότι η επίμαχη αγορά είναι αυτή της παροχής από τη CBF στους ενδιαμέσους, όπως τα DCT και τα DCIT, πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού κινητών αξιών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, όπου η CBF κατέχει εκ των πραγμάτων το μονοπώλιο κι επομένως συνιστά έναν αναπόφευκτο εμπορικό εταίρο.

74 Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ο πρώτος λόγος ακυρώσεως.

2. *Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, που αφορά την έλλειψη καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της δεσπόζουσας θέσεως*

75 Ο λόγος αυτός αποτελείται από δύο σκέλη. Πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν αρνήθηκαν καταχρηστικώς στην ΕΒ την ενεργοποίηση της προσβάσεως στο Cascade RS και ότι η ΕΒ δεν υπέστη δυσμενή διακριτική μεταχείριση. Δεύτερον, ισχυρίζονται ότι οι εφαρμοσθείσες στην ΕΒ τιμές δεν εισήγαγαν δυσμενή μεταχείριση.

Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά την έλλειψη καταχρηστικής αρνήσεως προσβάσεως και καταχρηστικής δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως εκ μέρους των προσφευγουσών

Επιχειρήματα των διαδίκων

76 Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν ότι αρνήθηκαν καταχρηστικώς στην ΕΒ την πρόσβαση στο Cascade RS. Υποστηρίζουν ότι η προετοιμασία και η διαπραγμάτευση για την ενεργοποίηση της προσβάσεως υπήρξαν ιδιαιτέρως δύσκολες για λόγους που αφορούσαν την ΕΒ. Κατ' αρχάς, μεταξύ Αυγούστου 1999 και Ιανουαρίου 2000, είχαν διεξαχθεί μόνον οι προπαρασκευαστικές συζητήσεις, η δε ΕΒ ζήτησε πρόσβαση μόλις στις 28 Ιανουαρίου 2000. Στη συνέχεια, μεταξύ Φεβρουαρίου και Νοεμβρίου του 2000, απέτυχε η ενεργοποίηση της προσβάσεως κατά την προκαθορισμένη ημερομηνία λόγω της μη επαρκούς προετοιμασίας της ΕΒ. Τέλος, μεταξύ Δεκεμβρίου του 2000 και Νοεμβρίου του 2001, οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την ενεργοποίηση της εν λόγω προσβάσεως ήταν δυσχερείς λόγω της αναδιοργανώσεως των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ των προσφευγουσών.

77 Οι προσφεύγουσες διατείνονται ότι η Επιτροπή στηρίζεται επί εσφαλμένης αντιλήψεως του συστήματος διαχειρίσεως πράξεων επί ονομαστικών μετοχών από τη CBF. Έτσι, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αναφέρεται σε μία από τις δύο λειτουργίες του

διακανονισμού του Cascade RS. Επίσης, η Επιτροπή αγνόησε ότι υπάρχουν διακριτές προσβάσεις στο Cascade και στο Cascade RS που απαιτούν διαφορετικά δεδομένα, δηλαδή, δεδομένα σχετικά με τον διακανονισμό που πρέπει να διαβιβασθούν στο Cascade και δεδομένα σχετικά με τους μετόχους στο Cascade RS. Οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι, και στις δύο περιπτώσεις, αυτή η διαβίβαση μπορεί να γίνει διά πληκτρολογήσεως ή αυτοματοποιημένα και ότι ο ενδιαφερόμενος ενδιάμεσος θεματοφύλακας επιλέγει τον τρόπο προσβάσεως.

78 Προκύπτει σαφώς από τις επιστολές της 3ης Αυγούστου, της 29ης Οκτωβρίου 1999 και της 31ης Ιανουαρίου 2000, που αναφέρονται από την Επιτροπή, ότι η ΕΒ επιθυμούσε να διαβιβάσει τα δεδομένα σχετικά με τον διακανονισμό για τις ονομαστικές μετοχές μέσω προσβάσεως στο Cascade (Ονομαστικές Μετοχές), με πλήρως αυτοματοποιημένο τρόπο, και τα δεδομένα σχετικά με τον μέτοχο μέσω προσβάσεως στο Cascade RS διά πληκτρολογήσεως κι αυτό παρόλο που η διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade είχε ήδη προταθεί και μπορούσε να ενεργοποιηθεί άμεσα. Η Επιτροπή δεν προέβη στη διάκριση ούτε μεταξύ των δύο αυτών ειδών προσβάσεως ούτε μεταξύ της διά πληκτρολογήσεως προσβάσεως στο Cascade RS και της πρόσθετης λειτουργίας «Power of Attorney», οι οποίες δεν προϋποθέτουν τη διαβίβαση δεδομένων σχετικά με τον μέτοχο από τον χρήστη, καθώς πρόκειται για αυτοματοποιημένη εγγραφή από το ίδιο το Cascade RS.

79 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι είχαν ήδη προβάλει αυτά τα επιχειρήματα στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, ιδίως με τα υπομνήματα της 1ης Δεκεμβρίου 2003, αποσπάσματα του οποίου υποβλήθηκαν ως παραρτήματα της προσφυγής, και της 30ης Μαΐου 2003. Οι προαναφερθείσες επιστολές ενισχύουν, επίσης, το επιχείρημα των προσφευγουσών σύμφωνα με το οποίο η ΕΒ είχε τη δυνατότητα, ήδη από τον Μάρτιο του 2002, να αποκτήσει αυτοματοποιημένη πρόσβαση στο Cascade RS. Διευκρινίζουν, περαιτέρω, ότι η λειτουργία «Power of Attorney» και η αυτοματοποιημένη εγγραφή δεν είναι συνώνυμα της προσβάσεως ως προς τη διαβίβαση των δεδομένων των μετόχων.

80 Η δημιουργία συνδυασμού μεταξύ των δύο προσβάσεων που ζήτησε η ΕΒ συνιστά έναν από τους λόγους της πολύπλοκης τεχνικής προετοιμασίας για την εξασφάλιση προσβάσεως της ΕΒ στο σύστημα διαχειρίσεως πράξεων της CBF. Πράγματι, η πλήρως αυτοματοποιημένη πρόσβαση προϋπέθετε σημαντικές τροποποιήσεις στα πληροφορικά συστήματα, εις βάθος προετοιμασίες και πολυάριθμες δοκιμές. Για τον λόγο αυτόν και προκειμένου να επιτραπεί ο προγραμματισμός και η προετοιμασία των ενδιαμέσων θεματοφυλάκων, η CBF προβαίνει στην εγκατάσταση και στις τροπο-

ποιήσεις των αυτοματοποιημένων προσβάσεων αποκλειστικά σε προκαθορισμένες ημερομηνίες, δύο φορές ετησίως. Η ΕΒ απέβλεπε στις ημερομηνίες ενάρξεως του Απριλίου ή του Σεπτεμβρίου του 2000.

81 Προκύπτει ομοίως από την ανταλλαγείσα μεταξύ της ΕΒ και της CBF αλληλογραφία ότι, εξαιτίας της ελλιπούς προετοιμασίας της ΕΒ, δεν κατέστη δυνατή η ενεργοποίηση της προσβάσεως κατά τις δύο προβλεφθείσες ημερομηνίες έναρξης. Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ακόμη και η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η ΕΒ είχε διαπιστώσει, μετά τον Απρίλιο του 2000, ότι η επόμενη πιθανή ημερομηνία για την ενεργοποίηση της προσβάσεως ήταν για τη CBF ο Σεπτέμβριος του 2000. Η ΕΒ επιθυμούσε, επίσης, να μετατεθεί όχι μόνον η αυτοματοποίηση «RTS» (διακανονισμός σε πραγματικό χρόνο), αλλά και η δημιουργία πλήρους αυτοματοποιημένης προσβάσεως για τη διαβίβαση των δεδομένων σχετικά με τον διακανονισμό προκειμένου να εγκατασταθούν μαζί. Τον Σεπτέμβριο του 2000, η CBF είχε διενεργήσει όλες τις δοκιμές και προπαρασκευαστικές ενέργειες (μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση των συνεργατών της ΕΒ στις 11 Σεπτεμβρίου 2000, η τεκμηρίωση της οποίας προσάγεται σε προσάρτημα της προσφυγής) και είχε ενεργοποιήσει και θέσει στη διάθεση της ΕΒ για διάστημα πέντε εργασίμων ημερών μία ανταποκρινόμενη στην αίτησή της πρόσβαση, γεγονός που και η ΕΒ αναγνωρίζει. Κατά τις προσφεύγουσες, αυτή η ενεργοποίηση της προσβάσεως δεν είχε συνέχεια, διότι η ΕΒ δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει εγκαίρως τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες. Η κατ' εξαίρεση ενεργοποίηση της προσβάσεως που είχε προβλεφθεί για τις 30 Οκτωβρίου 2000 απέτυχε για τον ίδιο λόγο και η ΕΒ το ανέφερε την 1η Δεκεμβρίου 2000.

82 Κατά τις προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν λαμβάνει, επίσης, υπόψη ότι η πρακτική που ακολουθήθηκε από τη CBF κατά τη διάρκεια της επίμαχης περιόδου, η οποία απέβλεπε στην καταχώριση του ονόματος του αποκτώντος ονομαστική μετοχή (κύριος με την οικονομική έννοια) στο μητρώο πράξεων του εκδότη αντί στο μητρώο του, πλήρων εξουσιών ή κατ' εντολή, θεματοφύλακα (κύριος με τη νομική έννοια/εκπρόσωπος), δημιουργούσε σοβαρό πρόβλημα στην ΕΒ. Αυτό προκύπτει από διάφορες επιστολές αναφερόμενες από την Επιτροπή, καθώς και από τη συμπεριφορά της ΕΒ μετά την ενεργοποίηση της προσβάσεως, καθώς δεν είχε χρησιμοποιήσει τη διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade RS ούτε είχε διαβιβάσει δεδομένα σχετικά με τους μετόχους.

83 Προς επίρρωση των ισχυρισμών της αναφορικά με τα είδη των δύο προσβάσεων, τις οποίες ζήτησε η ΕΒ από τη CBF, την άρνησή της να εγγράψει ονομαστικές μετοχές στο όνομα του κυρίου με την οικονομική έννοια και την ευθύνη της ΕΒ για την αποτυχία της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως, οι προσφεύγουσες προσκόμισαν, ως αποδεικτικό στοιχείο, τη μαρτυρία του προϊσταμένου της υπηρεσίας «Εκκαθάριση και Διακανονισμός» της CBF κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών.

84 Στη συνέχεια, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι, μεταξύ Δεκεμβρίου του 2000 και Νοεμβρίου του 2001, η διαπραγμάτευση σχετικά με την ενεργοποίηση της προσβάσεως συνδέθηκε με τη διαπραγμάτευση σχετικά με τα λοιπά ζητήματα μεταξύ της CBF και της EB. Συγκεκριμένα, η CBF μετέθεσε την ενεργοποίηση της προσβάσεως της EB από τον Οκτώβριο στον Νοέμβριο του 2001 σε απάντηση της απορρίψεως του αιτήματός της για πρόσβαση στην Euroclear France για όλους τους γαλλικούς τίτλους. Η CBF ενήργησε στο πλαίσιο σκληρών διαπραγματεύσεων και όχι καταχρηστικώς. Στην απάντησή τους επί του αιτήματος παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, οι προσφεύγουσες δεν ανέφεραν το εν λόγω πρόβλημα, διότι το τεθέν ερώτημα αφορούσε τα DCT και όχι τα DCIT. Εξάλλου, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής επί του σημείου αυτού είναι αντιφατική.

85 Αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, τα ζητήματα των προμηθειών και της επεκτάσεως των ειδικών παροχών σχετίζονται ευθέως με την πρόσβαση της EB στο σύστημα της CBF και κατ' αυτόν τον τρόπο είχαν γίνει αντιληπτά από τις δύο εταιρίες. Στο από 15 Μαρτίου 2001 εσωτερικό σημείωμά της, το οποίο επικαλούνται οι προσφεύγουσες και προσαρτάται στο υπόμνημα αντικρούσεως της Επιτροπής, η EB άφησε μάλιστα να εννοηθεί ότι η πρόσβαση έπρεπε να χρησιμοποιηθεί μόνον ως επιχείρημα σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις επί των τιμών. Η Επιτροπή αναγνώρισε επίσης ότι, κατά τις διαπραγματεύσεις, η EB επεδίωκε περισσότερους του ενός σκοπούς ταυτοχρόνως. Στο πλαίσιο αυτό, η EB είχε αντιταχθεί αποκλειστικά στη συμπερίληψη του ζητήματος της τροποποιήσεως της συμφωνίας Bridge.

86 Η EB επιθυμούσε την πλήρη αναδιάρθρωση των πολύπλοκων και αμοιβαίων οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτής και της CBF. Προς στήριξη του εν λόγω επιχειρήματος, οι προσφεύγουσες παραπέμπουν στα έγγραφα που αφορούν στις συναντήσεις των δύο εταιριών της 23ης Οκτωβρίου 2000 και της 21ης Μαρτίου 2001. Ισχυρίζονται, συναφώς, ότι η Επιτροπή δεν αμφισβήτησε το περιεχόμενο της αλληλογραφίας σχετικά με την πρώτη συνάντηση. Περαιτέρω, η επαναδιαπραγμάτευση ήταν επιβεβλημένη από εμπορικής απόψεως και, συνεπώς, αντικειμενικά δικαιολογημένη. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, επίσης, ότι οι συζητήσεις επί όλων αυτών των ζητημάτων διεξήχθησαν κατά την ίδια περίοδο. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να τους προσάψει κανείς ούτε το ότι επιθυμούσαν να υποστηρίξουν τα συμφέροντά τους κατά τις εν λόγω συζητήσεις ούτε ότι δημιουργούσαν προσκόμματα στην EB.

87 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν υπήρξε καταχρηστικός αποκλεισμός ούτε από πλευράς προθέσεως αποκλεισμού ούτε από πλευράς αποτελέσματος αποκλεισμού. Πρώτον, ακόμη κι αν υποτεθεί ότι καθυστερούσαν την ενεργοποίηση της προσβάσεως, κάτι τέτοιο δεν θα δικαιολογούσε την προσαπτόμενη σε αυτές κατάχρηση κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, καθώς δεν επεδίωκαν σκοπό αντίθετο προς τους κανόνες ανταγωνισμού. Έτσι, η Επιτροπή δεν παραθέτει καμία ένδειξη που

θα μπορούσε να δικαιολογήσει το συμπέρασμά της, κατά το οποίο οι προσφεύγουσες μετέθεταν την ενεργοποίηση της προσβάσεως προκειμένου να εμποδίσουν ανταγωνιστή της CBL να προσφέρει αποτελεσματικά τις υπηρεσίες του. Στην πραγματικότητα, η CBL απέκτησε την ίδια πρόσβαση πολύ αργότερα απ' ό,τι η EB, τον Μάρτιο του 2002.

88 Δεύτερον, ως προς το αποτέλεσμα του αποκλεισμού, οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι υπάρχει καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως αποκλειστικά όταν οι προβαλλόμενες ως αποκλεισθείσες δυνατότητες ανταγωνισμού μίας επιχειρήσεως επηρεάστηκαν ή θα μπορούσαν να επηρεαστούν σημαντικά. Η καθυστέρηση συνάψεως μίας συμφωνίας δεν θα μπορούσε να εξισωθεί με την άρνηση συνάψεώς της, παρά μόνον αν αυτή ισοδυναμεί με περιοριστικό αποτέλεσμα. Θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ικανή να εμποδίσει ή να αποκλείσει σε μάκρος χρόνου την πρόσβαση των ανταγωνιστών στην αγορά όπου υπάρχει η δεσπόζουσα θέση ή να τους αποκλείσει από την αγορά. Εξάλλου, η παραπομπή της προσβαλλομένης αποφάσεως σε προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής δεν είναι εύστοχη, καθώς, αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στην παρούσα υπόθεση, οι υποθέσεις αυτές στηρίζονταν σε αυτό το διαπιστωμένο περιοριστικό αποτέλεσμα. Με βάση αυτά τα κριτήρια, οι προσφεύγουσες δεν ενήργησαν καταχρηστικώς κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ.

89 Ένα τέτοιο ανταγωνιστικό μειονέκτημα για την EB δεν αποδείχθηκε, στην ουσία, από την Επιτροπή. Στην πραγματικότητα, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, οι EB και CBL διαθέτουν, εντός της Ευρώπης, έμμεση πρόσβαση στα DCT. Η διαμεσολάβηση γίνεται μάλιστα σε πολλαπλά επίπεδα, τα οποία, τουλάχιστον εν δυνάμει, λειτουργούν ανταγωνιστικά. Η έμμεση πρόσβαση δεν συνιστά προφανώς ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Ακόμη και η διαφορά στις τιμές δεν επηρεάζει την απόφαση του ενδιαμέσου θεματοφύλακα να επιλέξει μεταξύ της άμεσης ή της έμμεσης προσβάσεως στη CBF.

90 Επιπλέον, η Επιτροπή εσφαλμένως στηρίζεται στη σημασία των ονομαστικών μετοχών στη Γερμανία, αντί να λάβει υπόψη τη σημασία των γερμανικών ονομαστικών μετοχών για την EB. Δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η EB πραγματοποιεί εκκαθαρίσεις και διακανονισμούς αποκλειστικά για εμπορικές πράξεις επί τίτλων απευθείας διαπραγματευόμενων και κυρίως στο πλαίσιο του εμπορίου δανείων. Στο πλαίσιο αυτού του είδους εμπορίου και ιδίως των δραστηριοτήτων της EB, οι γερμανικές ονομαστικές μετοχές είναι στην ουσία άνευ σημασίας και δεν αποτελούν στοιχεία απαραίτητα κατά την υποβολή προτάσεώς της για παροχή πλήρων υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού. Ασφαλώς, το ποσοστό των πράξεων της EB που εκτελείται από τη CBF έχει αυξηθεί από τη στιγμή που η EB μπόρεσε να καταχωρίσει τους υπό τη νομική έννοια κυρίους, στο τέλος του 2002. Παρά ταύτα, το ποσοστό των ονομαστικών

μετοχών που η ΕΒ έχει καταθέσει στη CBF, το οποίο ανερχόταν σε 1 % το 2002, μειώθηκε στο 0,24 % το 2004. Εξάλλου, το ποσό των 9,2 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ (USD) της οικονομίας στην προμήθεια συναλλάγματος επί των ονομαστικών μετοχών που θα επέφερε η μετάβαση της ΕΒ στην άμεση πρόσβαση κρίνεται απίθανο.

91 Τέλος, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η ΕΒ δεν υπέστη δυσμενή διακριτική μεταχείριση εκ μέρους της CBF. Υποστηρίζουν ότι τα αυστριακά και γαλλικά κεντρικά αποθετήρια απέκτησαν πρόσβαση πιο γρήγορα, διότι επιθυμούσαν διά πληκτρολογήσεως προσβάσεις, οι οποίες μπορούσαν να ενεργοποιηθούν σε οποιοδήποτε χρόνο και σχετικά γρήγορα. Ως προς τη CBL, κατά τον χρόνο ενεργοποιήσεως της προσβάσεώς της, είχε ήδη προβεί σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές τεχνικές ενέργειες. Συναφώς, οι προσφεύγουσες προσθέτουν ότι, προκειμένου να συγκριθεί το μεσολαβήσαν διάστημα μεταξύ του αιτήματος και της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως, δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη η συγκρισιμότητα των παρασχεθεισών υπηρεσιών αλλά αποκλειστικώς το είδος προσβάσεως, οι συνεπαγόμενες ημερομηνίες θέσεως του συστήματος σε λειτουργία και τα τεχνικά προβλήματα που ενδεχομένως τίθενται.

92 Η Επιτροπή αμφισβητεί τα επιχειρήματα αυτά και εμμένει στα συμπεριλαμβανόμενα στην προσβαλλόμενη απόφαση συμπεράσματα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

93 Επισημαίνεται, εκ προοιμίου, ότι από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, καίτοι ο κοινοτικός δικαστής εν γένει ελέγχει πλήρως κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού, εντούτοις ο έλεγχος τον οποίο ασκεί επί των πολύπλοκων οικονομικών εκτιμήσεων της Επιτροπής πρέπει να περιορίζεται στην εξακρίβωση της τηρήσεως των κανόνων διαδικασίας και αιτιολογίας, καθώς και στη διαπίστωση του υποστατού των πραγματικών περιστατικών και της απουσίας πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και καταχρήσεως εξουσίας (βλ. απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 47 ανωτέρω, σκέψη 87 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

94 Ομοίως, στο μέτρο που η απόφαση της Επιτροπής είναι αποτέλεσμα πολύπλοκων τεχνικών εκτιμήσεων, οι εκτιμήσεις αυτές αποτελούν, κατ' αρχήν, αντικείμενο περιορισμένου δικαστικού ελέγχου, που συνεπάγεται ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να υποκαταστήσει με την εκ μέρους του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών εκείνη της Επιτροπής (βλ. απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 47 ανωτέρω, σκέψη 88 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

95 Παρά ταύτα, καίτοι ο κοινοτικός δικαστής αναγνωρίζει στην Επιτροπή περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ή τεχνικά ζητήματα, εντούτοις τούτο δεν συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να ελέγχει την εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνεία στοιχείων τέτοιας φύσεως. Συγκεκριμένα, ο κοινοτικός δικαστής δεν οφείλει να εξακριβώσει μόνον την ακρίβεια των προβληθέντων αποδεικτικών στοιχείων, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλά και να ελέγξει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των κρίσιμων δεδομένων που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση μιας περίπλοκης καταστάσεως και αν μπορούν να στηρίξουν τα συμπεράσματα που συνήχθησαν βάσει των δεδομένων αυτών (βλ. προπαρατεθείσα στη σκέψη 47 απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 89, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

96 Υπό το πρίσμα των αρχών αυτών πρέπει να εξεταστούν τα διάφορα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες.

— Επί της ημερομηνίας του αιτήματος προσβάσεως

97 Η προσβαλλόμενη απόφαση επισημαίνει, και παραθέτει, ορισμένα αποσπάσματα της ανταλλαγείσας μεταξύ της ΕΒ και της CBF αλληλογραφίας κατά την επίμαχη περίοδο. Ασφαλώς, αξίζει να διαπιστωθεί ότι καμία από αυτές τις επιστολές δεν συνιστά επίσημο αίτημα προσβάσεως της ΕΒ στη CBF. Έτσι, στην από 3 Αυγούστου 1999 επιστολή, την οποία η Επιτροπή θεωρεί ως αίτημα προσβάσεως της ΕΒ στο Cascade RS, αναφέρεται ότι η ΕΒ έθεσε τεχνικά ερωτήματα και ζήτησε την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την ενεργοποίηση αυτής της προσβάσεως. Η ΕΒ θέτει, ιδίως, το ζήτημα του τρόπου θέσεως σε λειτουργία της άμεσης προσβάσεως σε πρακτικό επίπεδο. Εντούτοις, από την ανάγνωση του αποσπάσματος αυτής της επιστολής προκύπτει ότι διεξήχθησαν πολλές συζητήσεις μεταξύ των δύο εταιριών ως προς την πρόσβαση της ΕΒ και ότι αυτό θα μπορούσε να την οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν απαραίτητο να υποβάλει επίσημο αίτημα. Πράγματι, σε συνέχεια της από 24 Σεπτεμβρίου 1999 νέας επιστολής της ΕΒ, η από 19 Οκτωβρίου 1999 απάντηση της CBF κινείται σε αυτό το πλαίσιο, αφού

εξετάζει τις τεχνικές συνθήκες για την ενεργοποίηση της προσβάσεως ως προς τη μεταβίβαση δεδομένων σχετικά με τους μετόχους. Επίσης, στην από 20 Σεπτεμβρίου 1999 επιστολή, η ΕΒ σημειώνει ότι πολλά από τα ερωτήματά της είχαν παραμείνει αναπάντητα, ιδίως εκείνα σχετικά με την άμεση σύνδεση με το Cascade RS.

98 Το δε επιχείρημα των προσφευγουσών, σύμφωνα με το οποίο το αίτημα προσβάσεως υποβλήθηκε μετά τη συνάντηση της 28ης Ιανουαρίου 2000, δεν είναι πειστικό. Πράγματι, από τα πρακτικά αυτής της συναντήσεως προκύπτει ότι οι δύο εταιρίες συζήτησαν περισσότερο επί των λεπτομερειών ενεργοποιήσεως της προσβάσεως, στοιχείο από το οποίο συνάγεται το συμπέρασμα ότι θεωρούσαν ότι το αίτημα προσβάσεως είχε ήδη υποβληθεί επισήμως. Αυτό επιβεβαιώνεται από την επιστολή της 3ης Φεβρουαρίου 2000, η οποία αναφέρει ότι η ΕΒ θεωρούσε ότι η τελευταία συνάντηση μεταξύ των δύο εταιριών τούς είχε επιτρέψει να «αρχίσουν να προχωρούν» επί του ζητήματος της προσβάσεως σε ορισμένες υπηρεσίες, ιδίως σχετικά με την πρόσβαση στο Cascade RS και με την αυτοματοποίηση RTS.

99 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα, βάσει της ανταλλαγείσας μεταξύ της ΕΒ και της CBF αλληλογραφίας, ότι το αίτημα προσβάσεως υποβλήθηκε στις 3 Αυγούστου 1999.

— Επί των προβαλλομένων εσφαλμένων ερμηνειών της Επιτροπής σχετικά με τα είδη προσβάσεως που ζήτησε η ΕΒ

100 Πρώτον, αντίθετα προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, η Επιτροπή δεν διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 48 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι υπήρχε μόνο μία πρόσβαση στο σύστημα εκτελέσεως πράξεων της CBF για τις ονομαστικές μετοχές. Αντιθέτως, προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι η Επιτροπή σημείωσε την πρόσβαση στο υποσύστημα Cascade RS, το οποίο διέκρινε από το σύστημα Cascade, και προέβη στη διάκριση μεταξύ των δύο ειδών επιτρεπτής προσβάσεως, τη διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση (επονομαζόμενη και «on line») και την αυτοματοποιημένη πρόσβαση (αιτιολογικές σκέψεις 46 και 48 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

101 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή προέβη σε πεπλανημένη ερμηνεία των επιστολών που ανταλλάχθηκαν μεταξύ των μερών. Η ορθή ερμηνεία αυτών καταδεικνύει ότι το κύριο πρόβλημα δεν ήταν το αίτημα της διά πληκτρολογήσεως προσβάσεως στο Cascade RS, αλλά το αίτημα αυτοματοποιημένης προσβάσεως στο Cascade, όπως επίσης και ο αιτηθείς συνδυασμός αυτών των δυο προσβάσεων. Η επιχειρηματολογία τους στηρίζεται κατ' αρχάς σε ερμηνεία των επίμαχων επιστολών διαφορετική από αυτήν της Επιτροπής.

102 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το ζήτημα που αναλύθηκε κατά τη διοικητική διαδικασία αφορούσε την άμεση πρόσβαση στο Cascade RS, δεδομένου ότι η ΕΒ χρησιμοποιούσε ήδη την πρόσβαση στο Cascade για τις πράξεις του κομιστή και κατά τον χρόνο εκείνο αιτήθηκε την άμεση πρόσβαση στη CBF για τις ονομαστικές μετοχές. Η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται, επομένως, στη διαπίστωση ότι η ΕΒ είχε ζητήσει άμεση πρόσβαση στο Cascade RS, ότι η CBF της είχε απαντήσει ότι η διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση μπορούσε να ενεργοποιηθεί αρκετά εύκολα και ότι η πρόσβαση που τελικά απέκτησε στις 19 Νοεμβρίου 2001 ήταν διά πληκτρολογήσεως. Η Επιτροπή από αυτά συνήγαγε ότι η ΕΒ ανέμεινε για περισσότερα από δύο έτη προκειμένου να αποκτήσει την πρόσβαση, που σύμφωνα με τη CBF, μπορούσε ευκόλως να ενεργοποιηθεί.

103 Προβαίνοντας σε αυτή τη διαπίστωση, η Επιτροπή ορθώς ερμήνευσε τις επιστολές που ανταλλάχθηκαν μεταξύ των μερών. Πράγματι, αν, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, για να υπάρχει πρόσβαση στις πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού των ονομαστικών μετοχών, η ΕΒ έπρεπε να εξασφαλίσει, πέραν της υπάρχουσας αυτοματοποιημένης προσβάσεως στο Cascade για τις πράξεις του κομιστή και της διά πληκτρολογήσεως προσβάσεως στο Cascade RS, μία άλλη πρόσβαση για τις ονομαστικές μετοχές και αν ένας τέτοιος συνδυασμός αποτελούσε πρόβλημα για τη CBF, θα ήταν εύλογο, κατά τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων μεταξύ των δύο εταιριών, να επισημανθεί στην ΕΒ, άλλως να της προταθεί μία ενδεχομένως εναλλακτική λύση, τούτο δε επιτείνεται από το γεγονός ότι η ΕΒ ζητούσε με την από 3 Αυγούστου 1999 επιστολή της να ενημερωθεί με ποιον τρόπο μπορούσε «στην πράξη να ενεργοποιηθεί αυτή η άμεση πρόσβαση».

104 Επίσης, αξίζει να τονισθεί ότι, επί τη βάσει της μεταξύ των δύο εταιριών ανταλλαγείσας αλληλογραφίας, η CBF ουδέποτε ενημέρωσε την ΕΒ σχετικά με το ενδεχόμενο πρόβλημα ενεργοποιήσεως δύο διαφορετικών προσβάσεων, μίας διά πληκτρολογή-

σεως και μίας αυτοματοποιημένης. Πράγματι, η διακριτή πρόσβαση στο Cascade δεν αναφέρθηκε ποτέ, το δε σύνολο της διαπραγματεύσεως μεταξύ των προσφευγουσών και της ΕΒ αφορούσε στο ζήτημα της προσβάσεως στο Cascade RS. Όταν, στην από 19 Οκτωβρίου 1999 επιστολή (αιτιολογική σκέψη 52 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η CBF αναφέρει τις σημαντικές τροποποιήσεις του συστήματος και τις απαραίτητες αναλύσεις για την αυτοματοποιημένη σύνδεση, απαντά στα ερωτήματα της ΕΒ σχετικά με την αυτοματοποίηση RTS. Εντούτοις, στην ίδια επιστολή, η CBF δηλώνει, επίσης, σχετικά με την άμεση πρόσβαση στο Cascade RS, ότι η διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση μπορεί να ενεργοποιηθεί αρκετά εύκολα. Οι προσφεύγουσες αναφέρουν τα διαφορετικά είδη προσβάσεως στο Cascade και στο Cascade RS αποκλειστικά στην απάντησή τους προς την Επιτροπή την 1η Δεκεμβρίου 2003, δηλαδή όταν η πρόσβαση στο Cascade RS είχε ήδη ενεργοποιηθεί. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες απλώς τα αναφέρουν (στο κείμενο και στο προσαρτημένο απόσπασμα), χωρίς όμως να ισχυρίζονται ότι η ειδική πρόσβαση ή ο συνδυασμός των δύο θα αποτελούσε πρόβλημα για αυτές.

105 Περαιτέρω, προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 256 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι κατά τη διοικητική διαδικασία οι προσφεύγουσες θεωρούσαν ότι η ΕΒ διέθετε ήδη on line πρόσβαση στο Cascade από τον Αύγουστο του 1999 και ότι η ενεργοποίηση της on line προσβάσεως στο Cascade RS θα αρκούσε για να μπορέσει η ΕΒ να εκτελέσει πράξεις επί ονομαστικών μετοχών απευθείας μέσω της CBF. Είχαν δηλώσει, επιπλέον, ότι κατά τον χρόνο ενεργοποιήσεως της προσβάσεως της ΕΒ στο Cascade RS, αυτή «δεν ήταν δυνατό να γίνει διά πληκτρολογήσεως […] για τεχνικούς λόγους» (αιτιολογική σκέψη 258, τέταρτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως) και δεν ανέφεραν πρόβλημα σχετικό με την αυτοματοποιημένη πρόσβαση στο Cascade ή με τον συνδυασμό των δύο προσβάσεων. Εξάλλου, το προσαρτημένο στην από 24 Μαΐου 2002 επιστολή της CBF σημείωμα, υπό τον τίτλο «Επεξεργασία ονομαστικών μετοχών στη Γερμανία», το οποίο επισύναψε η Επιτροπή στο υπόμνημα αντικρούσεως, περιγράφει τη διαδικασία εκτελέσεως πράξεων επί ονομαστικών μετοχών και αφορά αποκλειστικά το Cascade RS.

106 Σε κάθε περίπτωση, ακόμη κι αν η πρόσβαση στο Cascade RS πραγματοποιείται τεχνικά μέσω δύο εισόδων, αυτό δεν μπορεί να μεταβάλει την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που διαπιστώθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία. Οι εξηγήσεις των προσφευγουσών κατά τις οποίες η αυτοματοποιημένη πρόσβαση απαιτούσε σημαντικές τροποποιήσεις στα πληροφορικά συστήματα, εις βάθος προετοιμασίες και πολλές δοκιμές και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να ενεργοποιηθεί παρά μόνο δύο φορές ετησίως, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν επαρκώς τα δύο χρόνια αναμονής για μία σύνδεση που αφορά στη συνήθη πρακτική της CBF, την οποία η τελευταία εξασφαλίζει υπό κανονικές συνθήκες εντός μερικών μηνών. Συγκριτικά, η CBL είχε, κατά τις προσφεύγουσες, ζητήσει ακριβώς τον ίδιο συνδυασμό με αυτόν της ΕΒ και απέκτησε την πρόσβαση αυτή εντός μόνον τεσσάρων μηνών. Οι

προσφεύγουσες επιβεβαιώνουν ότι αυτό κατέστη δυνατό διότι η CBL είχε προβεί σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ενεργοποίηση. Αυτή η εξήγηση, όμως, έρχεται σε αντίθεση με τη θέση των προσφευγουσών κατά την οποία ήταν δυσχερές να ικανοποιηθεί, εντός εύλογης προθεσμίας, το αίτημα προσβάσεως της ΕΒ λόγω της ειδικής φύσεως του αιτήματός της για δύο διαφορετικές προσβάσεις. Επίσης, ακόμη κι οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι οι τρόποι προσβάσεως μπορούν να συνδυασθούν κατά βούληση και ότι ο πελάτης είναι αυτός που επιλέγει το είδος της προσβάσεως στη CBF.

107 Περαιτέρω, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade είχε προταθεί και θα μπορούσε να εγκατασταθεί άμεσα. Παρόλα αυτά, όπως επισημαίνει και η Επιτροπή, δεν προσκομίζουν κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς τούτο. Ούτε από τα αποσπάσματα της αλληλογραφίας μεταξύ των δύο εταιριών προκύπτει κάτι τέτοιο. Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή έκρινε ότι οι προσφεύγουσες δεν μπορούσαν βασίμως να υποστηρίξουν ότι είχαν προσφέρει τη διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade και ότι η ΕΒ την είχε αρνηθεί εμμένοντας στην αυτοματοποιημένη πρόσβαση (αιτιολογική σκέψη 258, πρώτη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως).

108 Ο δε ισχυρισμός των προσφευγουσών σχετικά με την πρόσθετη λειτουργία του Cascade RS «Power of Attorney» προβάλλεται αλυσιτελώς. Πράγματι, η πρόσβαση που δόθηκε τον Νοέμβριο του 2001 στην ΕΒ ήταν διά πληκτρολογήσεως και η λειτουργία «Power of Attorney» δεν ήταν διαθέσιμη παρά μόνον από τον Μάρτιο του 2002. Συνεπώς, αυτό δεν επιτρέπει να αμφισβητηθεί η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη η Επιτροπή.

109 Τέλος, το ίδιο ισχύει και για τον ισχυρισμό που αφορά τη λειτουργία του διακανονισμού του Cascade RS. Πρόκειται, στην πραγματικότητα, για μία τεχνική λεπτομέρεια, η οποία δεν είχε αναφερθεί στην αλληλογραφία μεταξύ των δύο εταιριών και περαιτέρω, ακόμη κι αν είχε αναφερθεί, δεν επαρκεί για να αμφισβητήσει εκ νέου την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη η Επιτροπή.

110 Εκ των ανωτέρω συνάγεται το συμπέρασμα ότι ορθώς η Επιτροπή εκτίμησε, επί τη βάσει της αλληλογραφίας μεταξύ των δύο εταιριών καθώς και των πληροφοριών που της παρείχαν κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, ότι η ΕΒ είχε ζητήσει την πρόσβαση στο Cascade RS και ότι δεν επέμενε για ένα συγκεκριμένο είδος προσβάσεως.

111 Υπό αυτές τις συνθήκες, αυτή η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών απορρίπτεται.

— Επί του επιχειρήματος κατά το οποίο η ΕΒ δεν προέβη σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ενεργοποίηση της προσβάσεως

112 Τα διάφορα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγουσες με τα οποία επιχειρείται να δικαιολογηθεί η μη ενεργοποίηση της προσβάσεως της ΕΒ σε ημερομηνία προγενέστερη της πραγματικής, λόγω του ότι η τελευταία δεν προέβη στις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες, δεν είναι πειστικά.

113 Πρώτον, το ίδιο ισχύει με το επιχείρημα που αφορά τη δυνατότητα ενεργοποιήσεως της αυτοματοποιημένης προσβάσεως αποκλειστικά σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ενάρξεως, δηλαδή, δύο φορές ετησίως, την άνοιξη και το φθινόπωρο. Αφενός, η αρχή περί συγκεκριμένων ημερομηνιών ενάρξεως είναι, σύμφωνα με τις προσφεύγουσες, συνδεδεμένη με την αυτοματοποιημένη πρόσβαση, η οποία, επί τη βάσει των προηγηθεισών διαπιστώσεων, δεν είναι εν προκειμένω καθοριστικής σημασίας. Αφετέρου, η αρχή αυτή δεν προκύπτει από την αλληλογραφία που παρατίθεται στην προσβαλλόμενη απόφαση. Εφόσον είναι αληθές, όπως υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες, ότι ο αντιπρόεδρος της ΕΒ επισήμανε εγγράφως ότι επόμενη πιθανή ημερομηνία για τη CBF μετά τον Απρίλιο του 2000 ήταν μόνον ο Σεπτέμβριος του 2000 (επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2000), εκτιμάται ότι, μετά τον Σεπτέμβριο του 2000, η αρχή των συγκεκριμένων ημερομηνιών ενάρξεως είχε απολύτως εγκαταλειφθεί. Συνεπώς, οι επόμενες προβλεφθείσες ημερομηνίες ήταν αυτές της 30ής Οκτωβρίου και της 4ης Δεκεμβρίου 2000. Επιπλέον, με τις από 30 Σεπτεμβρίου και 13 Οκτωβρίου 2000 επιστολές, η CBF κάλεσε την ΕΒ να της γνωστοποιήσει την ημερομηνία κατά την οποία εκτιμούσε ότι θα ήταν έτοιμη για την ενεργοποίηση, και, μάλιστα, τρεις εβδομάδες ή δέκα πέντε ημέρες προ της εν λόγω ημερομηνίας, αντιστοίχως. Κανένας περιορισμός ως προς τις ημερομηνίες ενάρξεως δεν αναφέρθηκε. Επί παραδείγματι, στο σημείωμά της προς τη CBF της 4ης Δεκεμβρίου 2000, η οποία ήταν μεν η προβλεφθείσα ημερομηνία ενεργοποιήσεως της προσβάσεως, αλλά δεν τηρήθηκε από τη CBF, η ΕΒ σημείωνε ότι ήταν ενδεχόμενο να αναγκαστεί να μεταθέσει την έναρξη αυτή για τις αρχές του επόμενου έτους. Τελικά, η ΕΒ απέκτησε πρόσβαση στις 19 Νοεμβρίου 2001.

114 Οι έννοιες «ημερομηνία ενάρξεως» ή «έναρξη» επαναλαμβάνονται συχνά στην αλληλογραφία μεταξύ των δύο εταιριών, ως συνώνυμα της ημερομηνίας ενεργοποιήσεως της προσβάσεως. Πρέπει επομένως να εξετασθεί αν η ΕΒ έπραξε ό,τι ήταν

αναγκαίο για την ενεργοποίηση της προσβάσεως ανεξαρτήτως της αρχής των συγκεκριμένων ημερομηνιών ενάρξεως, όπως αναφέρονται από τις προσφεύγουσες, ήτοι περιοριστικώς δύο δυνατότητες ετησίως.

115 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η καθυστέρηση οφειλόταν στην εναντίωση της ΕΒ προς την πρακτική της CBF κατά τη διάρκεια της επίμαχης περιόδου, κατά την οποία έπρεπε να καταχωρισθεί ο αποκτών την ονομαστική μετοχή στο μητρώο πράξεων του εκδότη αντί στο όνομα του κατά τη νομική έννοια κυρίου. Στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογική σκέψη 255), η Επιτροπή εκτιμά ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι παρατηρήσεις της ΕΒ σχετικά με τις προτιμήσεις της ως προς τον μηχανισμό καταχωρίσεως ήταν τέτοιας φύσεως ώστε να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την παροχή άμεσης προσβάσεως στο Cascade RS. Πρέπει να προστεθεί συναφώς ότι δεν επρόκειτο μόνο για παρατηρήσεις της ΕΒ, αλλά και της CBF. Πράγματι, αποδεικνύεται ότι η CBF είχε επίσης αναφερθεί στο πρόβλημα, μεταξύ άλλων στην από 19 Οκτωβρίου 1999 επιστολή της, όπου επισημαίνει ότι, για να αποκτήσει άμεση πρόσβαση στο σύστημα, η ΕΒ έπρεπε να δεχθεί να εισαγάγει όλα τα προσωπικά δεδομένα εκάστου κυρίου, δικαιούχου και/ή επενδυτή. Επίσης, προκύπτει από τα πρακτικά της συναντήσεως της 28ης Ιανουαρίου 2000 μεταξύ των δύο εταιριών (επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2000) ότι αυτό το ζήτημα είχε συζητηθεί και ότι η ΕΒ είχε προτείνει μία λύση την οποία η CBF δεν είχε προφανώς αρνηθεί. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες αναγνωρίζουν ότι, ακόμη και κατά τη διάρκεια της περιόδου που ακολούθησε την ενεργοποίηση της προσβάσεως της ΕΒ και έως τη δημιουργία της λειτουργίας «Power of Attorney» η οποία έλυσε το πρόβλημα αυτό το 2002, η ΕΒ δεν είχε χρησιμοποιήσει τη διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade RS για τα δεδομένα των μετόχων και δεν είχε διαβιβάσει αυτά τα δεδομένα. Επιπλέον, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, αυτό αποδεικνύει ότι η ενεργοποίηση της προσβάσεως ήταν δυνατή χωρίς να έχει προηγουμένως επιλυθεί το ζήτημα της εγγραφής του υπό τη νομική έννοια κυρίου.

116 Τρίτον, ως προς το επιχείρημα κατά το οποίο η ΕΒ είχε μεταθέσει τις ημερομηνίες ενεργοποιήσεως της προσβάσεως που είχαν προβλεφθεί για τον Απρίλιο, τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2000, τα ζητήματα αυτά έχουν αναλυθεί εις μάκρος στην προσβαλλόμενη απόφαση. Έτσι, πρώτον, ορθώς η Επιτροπή εκτίμησε ότι δεν προέκυπτε από την επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2000 ότι η ΕΒ δεν ήταν έτοιμη για την ενεργοποίηση τον Απρίλιο. Απλώς επισήμανε ότι, μετά τον Απρίλιο, η επόμενη δυνατή ημερομηνία ενάρξεως για τη CBF ήταν ο Σεπτέμβριος. Όταν, στην επιστολή της 31ης Μαρτίου 2000, σημείωνε ότι στο παρόν στάδιο, δεν ήταν σε θέση να προβεί στην έναρξη τον Απρίλιο, αναφερόταν αποκλειστικά στο σύστημα RTS και όχι στην πρόσβαση στο Cascade RS. Εξάλλου, με την από 3 Απριλίου 2000 απάντησή της, η CBF συμφωνεί να μεταθέσει την έναρξη της αυτοματοποίησης RTS ζητώντας παράλληλα να πληροφορηθεί, όσον αφορά την άμεση πρόσβαση στο Cascade RS, αν η δέσμευσή τους περί ενάρξεως τον Σεπτέμβριο του 2000 ίσχυε ακόμη (αιτιολογικές σκέψεις 57, 59 και 60 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Το επιχείρημα των προσφευγουσών

σύμφωνα με το οποίο η ΕΒ ενημέρωσε με την επιστολή της 31ης Ιανουαρίου 2000 ότι επιθυμούσε η σύνδεση να τεθεί σε ισχύ ταυτόχρονα με την αυτοματοποίηση RTS και συνεπώς επιθυμούσε να μεταθέσει και τις δύο, έρχεται σε αντίφαση προς την αντίληψη της καταστάσεως την οποία είχε η CBF κατά το χρόνο που επισυνέβησαν τα πραγματικά περιστατικά.

117 Δεύτερον, το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η CBF είχε προβεί στις προπαρασκευαστικές ενέργειες (ιδίως στην εκπαίδευση της ΕΒ) και είχε ενεργοποιήσει την πρόσβαση στο Cascade RS στις 18 Σεπτεμβρίου 2000, την οποία η ΕΒ δεν μπόρεσε να χρησιμοποιήσει, διότι δεν είχε ολοκληρώσει εγκαίρως τις προπαρασκευαστικές ενέργειες, δεν είναι επίσης πειστικό. Βεβαίως, στην από 12 Σεπτεμβρίου 2000 επιστολή προς την ΕΒ, η CBF προσδιόριζε «μερικές ημέρες πριν [η ΕΒ] να μπορέσει να ξεκινήσει να χρησιμοποιεί το Cascade RS». Σε κάθε περίπτωση, ήθελε να πληροφορηθεί την ημερομηνία κατά την οποία η ΕΒ θα άρχιζε να χρησιμοποιεί το Cascade RS και ο προβλεφθείς λογαριασμός θα ήταν διαθέσιμος για τις ονομαστικές μετοχές. Η ΕΒ απάντησε με την από 15 Σεπτεμβρίου 2000 επιστολή ότι η διαβίβαση είχε προβλεφθεί για τις 30 Οκτωβρίου, αλλά θα μπορούσε να αναβληθεί. Επίσης, στο από 19 Σεπτεμβρίου 2000 εσωτερικό σημείωμα της ΕΒ επισημαίνεται αυτή η μη ενεργή πρόσβαση, η οποία έπρεπε να κλείσει έως την «πραγματική ημερομηνία ενάρξεως» (αιτιολογικές σκέψεις 62 έως 64 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Προκύπτει, επομένως, ότι ο ισχυρισμός της Επιτροπής, κατά τον οποίο η πρόσβαση που ενεργοποιήθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 2000 δεν ήταν μία ενεργή πρόσβαση, ούτε συνεπώς λειτουργική on line, στο Cascade RS, και ότι παραχωρήθηκε κατά τρόπο μη αναμενόμενο, είναι ορθός. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, επίσης, ότι η ΕΒ τις οδήγησε στην αντίληψη ότι θα μπορούσε να τηρήσει την προθεσμία του Σεπτεμβρίου. Εντούτοις, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, δεν προσκόμισαν κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς τούτο. Συναφώς, η παρουσίαση Powerpoint για την εκπαίδευση του προσωπικού της ΕΒ της 11ης Σεπτεμβρίου 2000 και η ανταλλαγή επιστολών που ακολούθησε αποδεικνύουν αποκλειστικά ότι αυτή η εκπαίδευση έλαβε χώρα, γεγονός που δεν αμφισβητεί η Επιτροπή, αλλά δεν επιτρέπουν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η ΕΒ είχε ενημερωθεί σχετικά με τη συγκεκριμένη ημερομηνία ενεργοποιήσεως της προσβάσεώς της.

118 Περαιτέρω, σε συνέχεια της αποτυχίας αυτής της ενεργοποιήσεως, η CBF γνώρισε στην ΕΒ ορισμένες προϋποθέσεις που έπρεπε να πληροί προ της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως, μεταξύ άλλων, την πληροφορία για τους πελάτες και τον ορισμό από την ΕΒ της προκαθορισμένης ημερομηνίας προ τριών εβδομάδων ή δέκα πέντε ημερών (αντίστοιχα στις από 30 Σεπτεμβρίου και 13 Οκτωβρίου 2000 επιστολές, οι οποίες παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 65 και 67 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Οι προϋποθέσεις αυτές, όμως, δεν είχαν πληρωθεί προ της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως τον Σεπτέμβριο του 2000. Σε κάθε περίπτωση, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή και λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αιτιολογική σκέψη 117, μία τέτοια πρόσβαση δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί λειτουργική.

119 Τρίτον, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το γεγονός ότι η πρόσβαση δεν μπόρεσε να ενεργοποιηθεί την 30ή Οκτωβρίου 2000 οφείλεται στο ότι η ΕΒ δεν ήταν έτοιμη, αλλά υποστηρίζει ότι έχει λάβει το στοιχείο αυτό υπόψη στην προσβαλλόμενη απόφαση. Πράγματι, προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση ότι, στις 16 Οκτωβρίου 2000, η ΕΒ ενημέρωσε τη CBF ότι δεν θα ήταν έτοιμη για την έναρξη της 30ής Οκτωβρίου, αλλά θα ήταν πιθανώς έτοιμη τον Δεκέμβριο του 2000. Με την από 15 Νοεμβρίου 2000 επιστολή, τηρώντας ζητηθείσα προηγούμενη ειδοποίηση, επιβεβαίωσε ότι η πρόσβαση θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί στις 4 Δεκεμβρίου 2000 (αιτιολογικές σκέψεις 68 και 69 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Με βάση τις πληροφορίες αυτές, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ΕΒ επιθυμούσε αυτή τη μετάθεση του ενός μηνός. Ορθώς, όμως, εκτίμησε ότι αυτό το γεγονός δεν έθεσε τέρμα στην παρελκυστική συμπεριφορά της CBF, η οποία, εξάλλου, διήρκεσε έως τις 19 Νοεμβρίου του 2001 (αιτιολογική σκέψη 264 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

120 Βάσει των ανωτέρω, πρέπει να διαπιστωθεί ότι, ακόμη κι αν ληφθεί υπόψη η ενός μηνός μετάθεση που επιθυμούσε η ΕΒ, αυτή απέκτησε πρόσβαση στο Cascade RS μετά από περισσότερο από ένα έτος από της αιτήσεώς της, και χωρίς οι προσφεύγουσες να έχουν προσκομίσει σχετικώς στοιχεία δικαιολογήσεως. Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία τους δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

— Επί του επιχειρήματος που αφορά την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών σχέσεων μεταξύ των προσφευγουσών και της ΕΒ

121 Ως νέα ημερομηνία για την ενεργοποίηση της προσβάσεως καθορίσθηκε η 4η Δεκεμβρίου 2000. Στις 17 Νοεμβρίου 2000, σε συνέχεια της τηλεφωνικής επικοινωνίας μεταξύ των υπευθύνων του προγράμματος των δύο εταιριών, κατά την οποία η CBF ενημέρωσε την ΕΒ ότι η πρόσβαση δεν θα μπορούσε να παρασχεθεί εγκαίρως, η ΕΒ ζήτησε εγγράφως από τη CBF πληρέστερη ενημέρωση επί των λόγων αυτής της αρνήσεως (αιτιολογική σκέψη 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

122 Έπειτα από την εν λόγω επιστολή, η CI εισήλθε στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΒ και της CBF. Πράγματι, την 1η Δεκεμβρίου 2000, η CI απηύθυνε στην ΕΒ μία τηλεομοιοτυπία αναφερόμενη στις προηγούμενες συζητήσεις και διαπραγματεύσεις τους, σχετικά με το αίτημα της τελευταίας να προσαρμοσθούν οι εφαρμοζόμενες

προμήθειες για τις υπηρεσίες διακανονισμού που παρέχονταν από τη CBF στην EB. Σε αυτήν την τηλεομοιοτυπία (αιτιολογική σκέψη 74 της προσβαλλομένης αποφάσεως), σημειώνονται τα εξής:

«Υπό αυτές τις συνθήκες, έχω την ευχαρίστηση να σας γνωρίσω ότι είμαστε κατ' αρχήν σε θέση να υπογράψουμε μία συμφωνία με την EB, η οποία αφορά όχι μόνο το ζήτημα της δικής μας αναλύσεως των υφιστάμενων διαδικασιών διακανονισμού, αλλά λαμβάνει επίσης υπόψη το αίτημά σας σχετικά με τη μείωση των προμηθειών και με τις πρόσθετες υπηρεσίες. Κατά συνέπεια, απαιτείται να προβούμε σε διαπραγματεύσεις επί μιας νέας συμφωνίας. Επί τη ευκαιρία, θα θέλαμε να εξετάσουμε τα αιτήματα που απευθύνουμε στην [EB] και τις νέες υπηρεσίες που αναμένουμε από αυτήν. Οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να ξεκινήσουν το δυνατόν συντομότερα ώστε να μπορέσουν να ολοκληρωθούν με επιτυχία έως τα μέσα του επόμενου έτους.»

123 Το από 4 Δεκεμβρίου 2000 σημείωμα της EB προς τη CBF (αιτιολογική σκέψη 75 της προσβαλλομένης αποφάσεως) αναγράφει τα εξής:

«Ήδη εδώ και δύο εβδομάδες επιχειρούμε να καθορισθεί η ημερομηνία προσβάσεώς μας στο Cascade RS. Παρά τις πλείστες [τηλεφωνικές κλήσεις] και μηνύματα, δεν έχουμε λάβει καμία ενημέρωση σχετικά με τους λόγους της καθυστερήσεως ούτε σχετικά με την ημερομηνία κατά την οποία θα μπορέσουμε να έχουμε πρόσβαση στο Cascade RS […] Εκπλαγήκαμε από την απόφαση της CBF να μεταθέσει χρονικά την πρόσβασή μας στο Cascade RS δεδομένου ότι είχαμε ενημερώσει, κατόπιν προηγούμενης ειδοποιήσεως δύο εβδομάδων, όπως είχε ζητηθεί και μας χορηγήθηκε κατ' αρχάς η έγκριση. Πλέον, μας απασχολεί το γεγονός ότι δεν λαμβάνουμε πληροφορίες για τους λόγους αυτής της καθυστερήσεως ούτε για τον εκτιμώμενο χρόνο που χρειάζεσθε προκειμένου να επιλυθούν τα "τεχνικά προβλήματα" που αντιμετωπίζετε.»

124 Με την από 22 Ιανουαρίου 2001 επιστολή, η EB επισήμανε στη CI ότι είχε «αντιστοίχως ενημερωθεί τον προηγούμενο Δεκέμβριο σχετικά με το ότι η [CBF] είχε μεταβάλλει τη γνώμη της και [ότι,] τελικά, δεν θα παρείχε στην [EB] πρόσβαση στο σύστημά της για τις ονομαστικές μετοχές, το οποίο ωστόσο είναι προσβάσιμο σε άλλους πελάτες της [CBF]». Η EB εκτιμούσε, επίσης, ότι επρόκειτο ήδη για ένα είδος δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως, που επηρέαζε τη δυνατότητά της να παρέχει υπηρεσίες στους πελάτες της (αιτιολογική σκέψη 78 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

125 Στην από 24 Ιανουαρίου 2001 τηλεομοιοτυπία προς την ΕΒ (αιτιολογική σκέψη 79 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η CI αμφισβήτησε τη μομφή περί δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως. Υπενθύμιζε, επίσης, την από 23 Οκτωβρίου 2000 συνάντηση μεταξύ των δύο εταιριών κατά την οποία το ζήτημα της συγκρίσεως των προμηθειών της ΕΒ με τις προμήθειες που κατέβαλαν άλλες γερμανικές τράπεζες είχε εξετασθεί. Περαιτέρω, στην επιστολή αυτή αναγράφονταν και τα εξής:

«Αναφορικά με το σύστημα των ονομαστικών μετοχών της CBF, είμαστε σε θέση να το συμπεριλάβουμε στις επόμενες διαπραγματεύσεις μας. Σε κάθε περίπτωση, οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η υπηρεσία των ονομαστικών μετοχών προτείνεται από αρκετούς παρέχοντες και, συνεπώς, η CBF δεν κατέχει την αποκλειστικότητα στη γερμανική αγορά. Για μία ακόμη φορά, παρακαλούμε να σημειώσετε ότι ούτε η [CBL] διαθέτει άμεση πρόσβαση στο σύστημα των ονομαστικών μετοχών της CBF. Και σε αυτό το σημείο, οι μομφές σας περί δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως είναι αβάσιμες […] Ως προς το ειδικό αίτημά σας για την επίλυση των ζητημάτων της μειώσεως της προμήθειας και της υπηρεσίας των ονομαστικών μετοχών, θα είμαστε σε θέση να αρχίσουμε τη συνολική επαναδιαπραγμάτευση της συμβάσεως (συμπεριλαμβανομένου του αιτήματός σας περί μειώσεως της προμήθειας και περί πρόσθετων υπηρεσιών) στις αρχές του Μαρτίου […]».

126 Στην ίδια τηλεομοιοτυπία, η CI σημείωνε ότι, «κατά τη συνάντηση της 23ης Οκτωβρίου 2000, [η ΕΒ και η ίδια είχαν] δεσμευθεί να επαναδιαπραγματευθούν συνολικά μία νέα σύμβαση συνδέσεως, η οποία θα επέλυε τα προβλήματα που ετίθεντο στο πλαίσιο της παρούσας συμβάσεως και να εξετάσουν [το] αίτημα της [ΕΒ] περί μειώσεως των προμηθειών στο επιθυμητό επίπεδο», ότι « [η] δέσμευση [της ΕΒ] περί ενάρξεως διαπραγματεύσεων [είχε] επιβεβαιωθεί […] στις επιστολές [της]» και ότι «αυτές οι δύο επιστολές […] είχαν επιβεβαιώσει [ότι η ΕΒ] αντιλαμβαν[όταν] ότι το ζήτημα αυτό της μειώσεως των προμηθειών αποτελούσε μέρος της συνολικής διαπραγματεύσεως της νέας συμβάσεως και ότι [αυτές] οι δύο επιστολές δεν συνοδεύονταν από κανέναν άλλον όρο». Ως προς το ειδικό αίτημα της ΕΒ να επιλυθεί το ζήτημα της μειώσεως των προμηθειών, η CI επεσήμανε ότι ήταν διατεθειμένη να ξεκινήσει τη συνολική επαναδιαπραγμάτευση της συμβάσεως στο τέλος του μηνός Μαρτίου (αιτιολογική σκέψη 113 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

127 Στις 10 Ιουλίου 2001, η CBF επισήμανε τηλεφωνικώς στην ΕΒ ότι δεν αντιμετώπιζε πρόβλημα σχετικά με την άμεση πρόσβαση στο διακανονισμό των ονομαστικών μετοχών από τη στιγμή που, από την πλευρά της, η Sicovam (άλλοτε το γαλλικό DCT) θα ενεργοποιούσε τη σύνδεση της CBF για ένα μεγαλύτερο αριθμό γαλλικών μετοχών (αιτιολογική σκέψη 82 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

128 Το από 15 Μαρτίου 2001 εσωτερικό σημείωμα της ΕΒ, που προσαρτάται στο υπόμνημα αντικρούσεως, περιλαμβάνει την ακολουθητέα από αυτήν στρατηγική κατά τη διάρκεια της συναντήσεως της 21ης Μαρτίου 2001. Μεταξύ άλλων αναγράφεται ότι, για την ΕΒ, πρωταρχικός σκοπός των συζητήσεων με τη CBF ήταν η επαναδιαπραγμάτευση των τιμών και δευτερευόντως η απόκτηση προσβάσεως στο Cascade RS. Η ΕΒ ήλπιζε, επίσης, να διατηρήσει σε ισχύ την υφιστάμενη σύμβαση επιχειρώντας ταυτόχρονα να επιτύχει τους δύο άλλους σκοπούς. Το κέρδος από τη μείωση των τιμών εκτιμήθηκε σε 2 εκατομμύρια ευρώ και το κέρδος από την απόκτηση προσβάσεως στο Cascade RS σε 9,2 εκατομμύρια USD. Αντιθέτως, προκύπτει από το συμπέρασμα του σημειώματος ότι, για την ΕΒ, η πρόσβαση στο Cascade RS ήταν περισσότερο σημαντική από τη μείωση των τιμών, ότι το να ισχύει μία «ειδική» σύμβαση είχε ορισμένα πλεονεκτήματα τα οποία επιθυμούσε να διατηρήσει και ότι η μείωση των τιμών θα μπορούσε να συζητηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

129 Επίσης, από τα πρακτικά της από 21 Μαρτίου 2001 συναντήσεως, που προσαρτώνται στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, προκύπτει ότι, κατά την ΕΒ, οι τιμές αποτελούσαν το πρωταρχικό προς διαπραγμάτευση ζήτημα και ότι όλα τα ζητήματα θα έπρεπε να τύχουν διαπραγματεύσεως στο πλαίσιο της τότε ισχύουσας συμβάσεως, αλλά η CBF επιθυμούσε να διαπραγματευθεί όλα αυτά τα ζητήματα συνολικά και όχι χωριστά.

130 Επιβάλλεται η διαπίστωση, βάσει της αλληλογραφίας και των εγγράφων που αναφέρονται ανωτέρω, ότι ακόμη και αν η ΕΒ είχε θέσει το ζήτημα της μειώσεως της προμήθειας και των πρόσθετων υπηρεσιών, οι ίδιες οι προσφεύγουσες θέλησαν να συμπεριλάβουν στην επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών τους σχέσεων το ζήτημα της άμεσης προσβάσεως, και όχι η ΕΒ. Πράγματι, ακόμη κι αν η τελευταία, όπως αναγνωρίζει και η Επιτροπή, επεδίωκε περισσότερους από έναν σκοπούς κατά τις συζητήσεις της με τη CBF, εκτιμούσε ότι το εν δυνάμει κέρδος από την απόκτηση προσβάσεως στο Cascade RS ήταν πολύ πιο σημαντικό από αυτό της μειώσεως των τιμών. Η ΕΒ δεν θα μπορούσε να ενδιαφερόταν να συμπεριλάβει το ζήτημα της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως στην επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών της σχέσεων με τη CBF, καθώς προτιμούσε να αποκτήσει πρόσβαση επί τη βάσει της τότε ισχύουσας συμβάσεως και να διαπραγματευθεί μία ενδεχόμενη μείωση των τιμών σε μετέπειτα στάδιο. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η εν λόγω επιχειρηματολογία των προσφευγουσών.

131 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, επίσης, ότι η CBF μετέθεσε από τον Οκτώβριο στον Νοέμβριο του 2001 την ενεργοποίηση της προσβάσεως της ΕΒ, διότι το δικό της αίτημα περί προσβάσεως στη Euroclear France (πρώην Sicovam) για όλους τους γαλλικούς τίτλους είχε απορριφθεί.

132 Συναφώς πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 82 ΕΚ, αν και η διαπίστωση της υπάρξεως δεσπόζουσας θέσεως δεν συνεπάγεται καθεαυτή καμία μομφή έναντι της οικείας επιχειρήσεως, η επιχείρηση αυτή εντούτοις, ανεξάρτητα από τα αίτια δημιουργίας τέτοιας θέσεως, φέρει ιδιαίτερη ευθύνη να μη βλάπτει με τη συμπεριφορά της την ύπαρξη πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (απόφαση Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 48 ανωτέρω, σκέψη 57). Ομοίως, καίτοι η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσεως δεν αφαιρεί από την επιχείρηση που βρίσκεται στη θέση αυτή το δικαίωμα να διαφυλάσσει τα εμπορικά της συμφέροντα, οσάκις αυτά απειλούνται, η επιχείρηση δε αυτή έχει την ευχέρεια, σε εύλογο μέτρο, να προβαίνει σε πράξεις που κρίνει πρόσφορες για την προστασία των συμφερόντων της, εντούτοις δεν μπορούν να γίνουν δεκτές τέτοιες ενέργειες, όταν αποσκοπούν στην ενίσχυση της δεσπόζουσας αυτής θέσεως και στην καταχρηστική εκμετάλλευσή της (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Τ-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 55 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

133 Έτσι, από τη φύση των επιβαλλόμενων από το άρθρο 82 ΕΚ υποχρεώσεων προκύπτει ότι, υπό ειδικές συνθήκες, οι κατέχουσες δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεις μπορούν να απολέσουν το δικαίωμά τους να υιοθετήσουν συμπεριφορές ή να προβούν σε ενέργειες που δεν είναι αφ' εαυτών καταχρηστικές και που δεν θα ήταν επικριτέες αν είχαν υιοθετηθεί, ή πραγματοποιηθεί, από επιχειρήσεις που δεν κατέχουν δεσπόζουσα θέση (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουλίου 1998, Τ-111/96, ITT Promedia κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2937, σκέψη 139).

134 Συνεπώς, οι προσφεύγουσες δεν δύνανται να επικαλούνται την απόρριψη του αιτήματος προσβάσεως της CBF στη Euroclear France για το σύνολο των γαλλικών τίτλων ή την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών σχέσεων με την ΕΒ για να δικαιολογήσουν τη συμπεριφορά τους. Πράγματι, ως επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση, η CBF έφερε ιδιαίτερη ευθύνη να μην επηρεάζει με τη συμπεριφορά της τον πραγματικό και ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς.

135 Εξάλλου, αξίζει να επισημανθεί ότι το αίτημα της CBF περί προσβάσεως στο γαλλικό DCT δεν ασκεί επιρροή στην παρούσα διαφορά για το διάστημα προ του Ιανουαρίου του 2001 (ημερομηνία κατά την οποία η ΕΒ απέκτησε τη Sicovam, η οποία στη συνέχεια μετατράπηκε στη Euroclear France), ήτοι ένα έτος και μισό μετά από το αίτημα περί προσβάσεως της ΕΒ.

136 Με βάση την προαναφερθείσα νομολογία, συμπεραίνεται ότι ήταν καταχρηστικό, εκ μέρους των προσφευγουσών, να συμπεριλάβουν την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών τους σχέσεων και το αίτημα προσβάσεως στο γαλλικό DCT στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη χορήγηση προσβάσεως στο Cascade RS, οι οποίες διαρκούσαν ήδη περισσότερο από ένα έτος. Περαιτέρω, τα συμφέροντα της CI, μητρικής εταιρίας της CBL, η οποία συνιστά το μόνο DCIT εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μαζί με την EB, προκύπτουν σαφώς από την αλληλογραφία και τα πρακτικά των συναντήσεων μεταξύ πλέον των EB, CBF και CI. Τέλος, η πρόσβαση στο Cascade RS χορηγήθηκε στην EB χωρίς να έχει επιτευχθεί προηγουμένως μία συνολική συμφωνία μεταξύ των μερών.

137 Ως προς τον ισχυρισμό των προσφευγουσών κατά τον οποίο οι συζητήσεις με την EB σχετικά με την ενεργοποίηση της προσβάσεως δεν ξεκίνησαν παρά το φθινόπωρο του 2000, δηλαδή, κατά την ίδια περίοδο που διεξάγονταν οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τη μείωση των τιμών και την επέκταση των ειδικών παροχών, αρκεί να διαπιστωθεί ότι έρχεται σε αντίφαση προς τους προηγούμενους ισχυρισμούς αναφορικά με την περίοδο μεταξύ Φεβρουαρίου και Νοεμβρίου του 2000.

138 Συνεπώς, η επιχειρηματολογία των προσφευγουσών ως προς το σημείο αυτό πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

— Επί της προβαλλομένης ελλείψεως καταχρηστικού αποκλεισμού

139 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ενδεχόμενη καθυστέρηση στην ενεργοποίηση της προσβάσεως δεν δικαιολογεί την απόδοση μομφής περί καταχρηστικής συμπεριφοράς κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, αφού δεν επεδίωξαν σκοπό αντίθετο στους κανόνες ανταγωνισμού. Επιπλέον, εκτιμούν ότι υπάρχει καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσεως αποκλειστικά όταν οι προβαλλόμενες ως αποκλεισθείσες δυνατότητες ανταγωνισμού μίας επιχειρήσεως επηρεάστηκαν ή θα μπορούσαν να επηρεαστούν σημαντικά.

140 Κατά πάγια νομολογία, η έννοια της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως είναι αντικειμενική, αφορώσα τη συμπεριφορά επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση, η οποία δύναται να επηρεάσει τη δομή μιας αγοράς όπου, ακριβώς μετά την είσοδο της εν λόγω επιχειρήσεως, ο βαθμός ανταγωνισμού έχει ήδη μειωθεί και η οποία σκοπό έχει

να εμποδίσει, μέσω της προσφυγής σε μέσα διαφορετικά από εκείνα που διέπουν τον συνήθη ανταγωνισμό μεταξύ προϊόντων ή υπηρεσιών βάσει των παροχών των οικονομικών παραγόντων, τη διατήρηση του ανταγωνισμού στον βαθμό που υπάρχει ακόμα στην αγορά ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού αυτού (απόφαση Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 91 βλ., επ' αυτού, απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 132 ανωτέρω, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

141 Έτσι, η συμπεριφορά μιας επιχειρήσεως κατέχουσας δεσπόζουσα θέση μπορεί να θεωρηθεί καταχρηστική, κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, ανεξαρτήτως πταίσματος (απόφαση του Πρωτοδικείου της 1ης Απριλίου 1993, Τ-65/89, BPB Industries και British Gypsum κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-389, σκέψη 70).

142 Συνεπώς, το επιχείρημα των προσφευγουσών, κατά το οποίο δεν επεδίωξαν σκοπό αντίθετο προς τους κανόνες ανταγωνισμού, δεν επηρεάζει τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών. Στο πλαίσιο αυτό, η επιδίωξη εκ μέρους των προσφευγουσών να μεταθέσουν χρονικά την ενεργοποίηση της προσβάσεως προκειμένου να εμποδίσουν έναν πελάτη και ανταγωνιστή του ομίλου Clearstream να παράσχει αποτελεσματικά τις υπηρεσίες του, δύναται να ενισχύσει το συμπέρασμα περί υπάρξεως καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως δεσπόζουσας θέσεως, αλλά δεν αποτελεί προϋπόθεση για αυτό.

143 Πρέπει, εξάλλου, να υπομνησθεί ότι στην εξεταζόμενη περίπτωση η πρόσβαση δεν επετράπη για την ΕΒ, η οποία αποτελούσε κατά τον ίδιο χρόνο πελάτη της CBF στη γερμανική αγορά των συλλογικά παρακατατεθειμένων τίτλων, αλλά και άμεσο ανταγωνιστή της CBL, αδελφής εταιρίας της CBF και μοναδικού άλλου DCIT εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, στη δευτερογενή αγορά εκκαθαρίσεως και διακανονισμού των διασυνοριακών πράξεων επί κινητών αξιών. Αν και η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αποδεικνύει τον σκοπό των προσφευγουσών να προκαλέσουν ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην ΕΒ, εκτιμά, αντιθέτως, το κίνητρο και τις συνέπειες αυτής της αρνήσεως παροχής υπηρεσιών λαμβάνοντας υπόψη τη θέση της ΕΒ και του συνόλου του ομίλου Clearstream στην επίμαχη αγορά. Έτσι, η Επιτροπή παραθέτει αρκετές ενδείξεις ικανές να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες αποσκοπούσαν να αποκλείσουν την ΕΒ από την παροχή των υπηρεσιών τους, και επομένως, να αποκλείσουν τον ανταγωνισμό κατά την παροχή των δευτερογενών διασυνοριακών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού (αιτιολογικές σκέψεις 234 και 300 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Όμως, δεδομένης της αντικειμενικής έννοιας της καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της δεσπόζουσας θέσεως, δεν είναι απαραίτητο να αποφανθεί επί του συγκεκριμένου σημείου.

144 Το αποτέλεσμα, του οποίου ποιείται μνεία η νομολογία που παρατέθηκε με την προηγούμενη σκέψη 140, δεν αφορά κατ' ανάγκη τα συγκεκριμένα αποτελέσματα της συμπεριφοράς που επικρίνεται ως καταχρηστική. Για να στοιχειοθετηθεί παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, αρκεί να αποδειχθεί ότι η καταχρηστική συμπεριφορά της κατέχουσας δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως τείνει να περιορίσει τον ανταγωνισμό ή, με άλλα λόγια, ότι η συμπεριφορά είναι ικανή, ή ενδέχεται, να έχει τέτοιο αποτέλεσμα (απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Michelin κατά Επιτροπής, σκέψη 132 ανωτέρω, σκέψη 239).

145 Πρέπει, συνεπώς, να εξετασθεί αν η Επιτροπή απέδειξε εν προκειμένω ότι η συμπεριφορά των προσφευγουσών έτεινε να περιορίσει τον ανταγωνισμό στην αγορά των δευτερογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού.

146 Όπως εκτέθηκε κατά την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως, στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή προβαίνει σε πλήρη ανάλυση της αγοράς υπηρεσιών. Επί της βάσεως αυτής, η Επιτροπή ακολούθως μπόρεσε ορθώς να καταλήξει στο ότι η CBF κατείχε εκ των πραγμάτων το μονοπώλιο και ήταν επομένως αναπόφευκτος εμπορικός εταίρος ως προς την παροχή των πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στην επίμαχη αγορά. Επιπλέον, διαπίστωσε ότι τα εμπόδια στην είσοδο στην αγορά αυτή, από πλευράς κανονιστικών ρυθμίσεων, τεχνικών απαιτήσεων, συμφερόντων των συμμετεχόντων στην αγορά, κόστους εισόδου, κόστους για τους πελάτες και δυνατότητας παροχής ανταγωνιστικών προϊόντων, ήταν τόσο υψηλά ώστε ήταν δυνατό να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο νέων εισόδων που θα ασκούσαν ανταγωνιστική πίεση στη CBF στο άμεσο μέλλον (αιτιολογικές σκέψεις 205 έως 215 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

147 Συναφώς από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, προκειμένου να συναχθεί ότι υφίσταται καταχρηστική εκμετάλλευση, κατά την έννοια του άρθρου 82 ΕΚ, απαιτείται όχι μόνο η άρνηση παροχής της επίμαχης υπηρεσίας να μπορεί να εξαφανίσει οιονδήποτε ανταγωνισμό στην αγορά εκ μέρους του αιτούντος την υπηρεσία και να μην μπορεί να δικαιολογηθεί αντικειμενικά, αλλά και η υπηρεσία καθεαυτή να είναι απαραίτητη για την άσκηση της δραστηριότητας του αιτούντος (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1998, Bronner, C-7/97, Συλλογή 1998, σ. I-7791, σκέψη 41). Κατά πάγια νομολογία, ένα προϊόν ή μια υπηρεσία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ουσιώδης ή απαραίτητη, παρά μόνον αν δεν υπάρχει κανένα υποκατάστατο πραγματικό ή δυνητικό (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3141, σκέψη 208 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.).

148 Ως προς το κριτήριο περί αποκλεισμού κάθε είδους ανταγωνισμού, δεν είναι αναγκαίο, προς τον σκοπό της διαπιστώσεως μίας παραβάσεως του άρθρου 82 ΕΚ, να αποδειχθεί η εξάλειψη κάθε μορφής ανταγωνισμού στην αγορά, αλλά το ότι η επίμαχη άρνηση ενέχει τον κίνδυνο ή είναι ικανή να εξαλείψει κάθε είδους πραγματικό ανταγωνισμό στην αγορά. Ένας τέτοιος κίνδυνος που ενδέχεται να εξαλείψει κάθε είδους πραγματικό ανταγωνισμό πρέπει να αποδειχθεί από την Επιτροπή (απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 47 ανωτέρω, σκέψεις 563 και 564).

149 Εν προκειμένω, με βάση αυτές τις εκτιμήσεις, η Επιτροπή διαπίστωσε (αιτιολογικές σκέψεις 168, 226, 228, 231 και 234 της προσβαλλομένης αποφάσεως), κατ' αρχάς, ότι οι προσφεύγουσες κατείχαν εκ των πραγμάτων το μονοπώλιο στην παροχή πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στην επίμαχη αγορά και ότι η ΕΒ δεν ήταν σε θέση να υποκαταστήσει τις υπηρεσίες που ζητούσε. Στη συνέχεια διαπίστωσε ότι η ΕΒ, ως DCIT, προσέφερε στους πελάτες της τη μοναδική δυνατότητα προσβάσεως σε ένα μεγάλο αριθμό αγορών κινητών αξιών κι επομένως μία καινοτόμο υπηρεσία, σε ευρωπαϊκή κλίμακα, δευτερογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις διασυνοριακές πράξεις επί κινητών αξιών εντός της εσωτερικής αγοράς και ότι οι επενδυτές που επιθυμούσαν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες του «μοναδικού ταμείου» ενός DCIT είχαν στην ουσία την επιλογή μεταξύ της CBL και της ΕΒ. Κατά την Επιτροπή, η πρόσβαση στη CBF ήταν απαραίτητη για την ΕΒ ώστε να είναι σε θέση να παρέχει διασυνοριακές δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού, ενώ, περαιτέρω, η άρνηση των προσφευγουσών να της παράσχουν πρωτογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις ονομαστικές μετοχές εμπόδισε τη δυνατότητα της ΕΒ να παρέχει πλήρεις, πανευρωπαϊκές και καινοτόμες υπηρεσίες. Αυτό θίγει την καινοτομία και τον ανταγωνισμό στην παροχή των δευτερογενών διασυνοριακών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού στην αγορά διασυνοριακών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού τίτλων εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και εν τέλει τους καταναλωτές εντός της κοινής αγοράς. Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η συμπεριφορά των προσφευγουσών δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί αντικειμενικά.

150 Η Επιτροπή, περαιτέρω, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η άρνηση παροχής άμεσης προσβάσεως στο Cascade RS και η συναφής αδικαιολόγητη δυσμενής διακριτική μεταχείριση δεν συνιστούν δύο διακριτές παραβάσεις, αλλά μάλλον δύο εκδηλώσεις της ίδιας συμπεριφοράς, καθόσον υπάρχει αδικαιολόγητη δυσμενής διακριτική μεταχείριση λόγω του ότι η CBF αρνήθηκε να παράσχει στην ΕΒ τις ίδιες ή παρόμοιες υπηρεσίες με αυτές που παρείχε σε συγκρίσιμους πελάτες. Η τοιουτοτρόπως αποδεδειγμένη άρνηση παροχής, κατά την άποψή της, ενισχύεται από τη διαπίστωση αδικαιολόγητης συμπεριφοράς εισάγουσας δυσμενείς διακρίσεις έναντι των πελατών της CBF.

151 Τα εν λόγω συμπεράσματα δεν ανατρέπονται από τα εν προκειμένω προβαλλόμενα επιχειρήματα των προσφευγουσών. Έτσι, αντίθετα με τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών, ορθώς η Επιτροπή εκτίμησε ότι η προθεσμία για την απόκτηση προσβάσεως υπερέβη κατά πολύ την προθεσμία που θα μπορούσε να θεωρηθεί εύλογη και δικαιολογημένη, εξομοιώνοντάς την έτσι με καταχρηστική άρνηση παροχής των επίμαχων υπηρεσιών, που είναι σε θέση να προκαλέσει στην ΕΒ ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην επίμαχη αγορά. Συγκριτικά, η CBL, άμεση ανταγωνίστρια της ΕΒ, είχε αποκτήσει πρόσβαση στο Cascade RS εντός μόνον τεσσάρων μηνών. Εξάλλου, ως προς το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο, κατά την εποχή που επισυνέβησαν τα πραγματικά περιστατικά, ούτε η CBL είχε πρόσβαση στη CBF, αξίζει να παρατηρηθεί ότι η CBL υπέβαλε αυτό το αίτημα, αφότου είχε χορηγηθεί στην ΕΒ η πρόσβαση στο Cascade RS (αιτιολογική σκέψη 236, δεύτερη περίπτωση, της προσβαλλομένης αποφάσεως).

152 Το επιχείρημα που αφορά το ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η έμμεση πρόσβαση στη CBF συνιστά ανταγωνιστικό μειονέκτημα για την ΕΒ και ότι οι ΕΒ και CBL διέθεταν στην Ευρώπη, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, έμμεσες προσβάσεις στα DCT, έχει ήδη αναλυθεί κατά την εξέταση του πρώτου λόγου ακυρώσεως ως προς το ζήτημα της δυνατότητας υποκαταστάσεως από πλευράς προσφοράς. Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι, πριν η ΕΒ ζητήσει την πρόσβαση στο Cascade RS, διέθετε έμμεση πρόσβαση στη CBF μέσω της Deutsche Bank. Εντούτοις, με βάση τις παρασχεθείσες από τους παράγοντες της αγοράς πληροφορίες, ορθώς η Επιτροπή διαπίστωσε ότι μία τέτοια έμμεση πρόσβαση παρουσίαζε ορισμένο αριθμό μειονεκτημάτων, ήτοι μεγαλύτερες προθεσμίες, σημαντικότερους κινδύνους, υψηλότερα κόστη και ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων (αιτιολογική σκέψη 139 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, το επιχείρημα περί δυνητικών εμμέσων προσβάσεων στα υφιστάμενα DCT σε άλλες γεωγραφικές αγορές δεν είναι λυσιτελές, δεδομένου ότι η εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών αφορά αποκλειστικά την επίμαχη γεωγραφική αγορά στην παρούσα υπόθεση, ήτοι τη Γερμανία.

153 Ως προς το επιχείρημα των προσφευγουσών σχετικά με την ανυπαρξία συσχέτισης της παραπομπής, στην προσβαλλόμενη απόφαση, σε προγενέστερες αποφάσεις της Επιτροπής, διότι αυτές βασίζονται στη διαπίστωση περιοριστικού αποτελέσματος, το οποίο ελλείπει στην παρούσα υπόθεση, αρκεί να υπομνησθεί η νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 55 ανωτέρω.

154 Ως προς τη σημασία των ονομαστικών μετοχών της ΕΒ οι οποίες είχαν κατατεθεί στη CBF και το δυνητικό κέρδος για την ΕΒ που συνέχεται με την απόκτηση προσβάσεως στο Cascade RS, πρέπει να τονισθεί, μεταξύ άλλων, όπως και στην περίπτωση της Επιτροπής, η σημασία της δυνατότητας να προταθούν στους πελάτες οι υπηρεσίες που συνδέονται με τις γερμανικές ονομαστικές μετοχές, η οποία στο πλαίσιο της υφιστάμενης αγοράς, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Περαιτέρω, η σημασία της παρεχόμενης από τη CBF υπηρεσίας μπορεί να αξιολογηθεί αποκλειστικά με βάση τον όγκο των συναλλαγών που πραγματοποιούνται ως προς την ΕΒ, ο οποίος δεν

αντιστοιχεί απαραιτήτως, ή ακόμη δεν αντιστοιχεί στην πλειονότητα των περιπτώσεων, στον όγκο των κατατεθειμένων στη CBF μετοχών. Σε κάθε περίπτωση, αν το επιχείρημα του μικρού όγκου μπορεί να επηρεάσει την επιλογή μεταξύ της αυτοματοποιημένης και της διά πληκτρολογήσεως προσβάσεως, ακόμη και ένας μικρός όγκος συναλλαγών για ονομαστικές μετοχές, κυρίως λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους, μπορεί να δικαιολογήσει την άμεση πρόσβαση στο σύστημα εκτελέσεως πράξεων της CBF. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν προβάλλουν κάποια εκτίμηση για την αξία των πραγματοποιούμενων συναλλαγών, αλλά απλώς παραθέτουν αριθμούς σχετικά με το ποσοστό των ονομαστικών μετοχών που είναι κατατεθειμένες στη CBF, κι αυτό χωρίς καμία απόδειξη. Ομοίως, προτείνουν ένα διαφορετικό τρόπο υπολογισμού για τον καθορισμό της σημασίας των μετοχών αυτών για την ΕΒ, ο οποίος όμως δεν υποστηρίζεται από κανένα επίσημο έγγραφο ούτε από συγκεκριμένη βάση υπολογισμού.

155 Συνεπώς, η εν λόγω επιχειρηματολογία των προσφευγουσών πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

— Επί της προβαλλομένης ελλείψεως δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως εις βάρος της ΕΒ

156 Η απάντηση επί του εν λόγω επιχειρήματος εκτίθεται ήδη στις προηγούμενες σκέψεις. Έτσι, αρκεί να υπομνησθεί, αναφορικά με το φερόμενο αίτημα της ΕΒ να της επιτραπεί η αυτοματοποιημένη πρόσβαση στο Cascade και η διά πληκτρολογήσεως πρόσβαση στο Cascade RS, ότι η CBL απέκτησε πρόσβαση στο Cascade RS εντός μόνον τεσσάρων μηνών, παρόλο που είχε ζητήσει, κατά τις ίδιες τις προσφεύγουσες, τον ίδιο συνδυασμό με αυτόν της ΕΒ (βλ. σκέψεις 106 και 151 ανωτέρω). Ο δε ισχυρισμός κατά τον οποίο η ΕΒ δεν είχε προβεί στις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες ώστε να της επιτραπεί η ενεργοποίηση της προσβάσεως για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, δεν αποδείχθηκε από τις προσφεύγουσες (βλ. σκέψεις 112 έως 120 ανωτέρω). Τέλος, οι προσφεύγουσες δεν αμφισβητούν ότι το αυστριακό και το γαλλικό DCT απέκτησαν πρόσβαση στο Cascade RS χωρίς καθυστέρηση. Προκύπτει, όμως, από τις συλλεγείσες κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και εκτεθείσες στην προσβαλλόμενη απόφαση πληροφορίες, ότι δεν υπήρχαν υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού τις οποίες η CBF παρείχε στα DCIT που να μην τις παρείχε στα εθνικά DCT (σκέψεις 133 και 296 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ως προς το είδος της προσβάσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι η πρόσβαση που χορηγήθηκε στην ΕΒ τον Νοέμβριο του 2001 ήταν διά πληκτρολογήσεως, ακριβώς όπως και η χορηγηθείσα στα εθνικά DCT.

157 Ως εκ τούτου, συμπεραίνεται ότι ορθώς η Επιτροπή προέβη στη διαπίστωση ότι η ΕΒ υπέστη δυσμενή διακριτική μεταχείριση ως προς την παροχή πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού ονομαστικών μετοχών.

158 Βάσει των ανωτέρω, αυτό το σκέλος του δευτέρου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την έλλειψη δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως ως προς το ζήτημα των τιμών

Επιχειρήματα των διαδίκων

159 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει καταχρηστική δυσμενής διακριτική μεταχείριση κατά τη διαμόρφωση των τιμών έναντι της ΕΒ. Δεν είναι δε δυνατό να συγκριθούν τα DCT και τα DCIT, καθώς πρόκειται για δύο διαφορετικές ομάδες πελατών. Τόσο οι συνδυασμοί των αιτηθεισών υπηρεσιών όσο και οι σχετικές χρεώσεις διαφέρουν.

160 Πρώτον, προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι η δομή της αγοράς μπορεί να δικαιολογήσει τη διάκριση μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών πελατών. Στην προκειμένη περίπτωση, όμως, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις καθοριστικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των λειτουργιών και των μοντέλων δραστηριότητας των DCT και των DCIT. Συγκεκριμένα, σε αντίθεση με τα DCT, τα DCIT δεν εξαιρούνται από τους κίνδυνους, διότι δεν υπόκεινται σε κρατική εποπτεία προκειμένου να διασφαλισθεί η ασφάλεια της κυκλοφορίας των κεφαλαίων και επιπλέον διότι μπορούν να πραγματοποιούν συναλλαγές σε διαφορετικές νομισματικές μονάδες.

161 Δεύτερον, οι όγκοι των συναλλαγών τους οποίους η CBF είναι σε θέση να εκτελέσει για λογαριασμό των DCIT είναι κατά πολύ σημαντικότεροι από αυτούς που εκτελεί για λογαριασμό των DCT και, ως εκ τούτου, ο βαθμός τυποποιήσεως και αυτοματοποιήσεως είναι υψηλότερος στην πρώτη περίπτωση, γεγονός που απαιτεί τη χρησιμοποίηση ορισμένων ειδικών προγραμμάτων. Πράγματι, ποσοστό 76 % του συνολικού κόστους αφορά στην εκτέλεση συναλλαγών για λογαριασμό των DCIT, γεγονός που συνεπάγεται μία αύξηση του κόστους διαχειρίσεως των δεδομένων.

162 Τρίτον, η ΕΒ λάμβανε ορισμένες ειδικές υπηρεσίες, οι οποίες επισημαίνονται στην αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Σε αυτές αντιστοιχούσε το ετήσιο κατ' αποκοπήν ποσό των 125 000 ευρώ. Πράγματι, οι υπηρεσίες αυτές δεν συνδέονται με την εκκαθάριση και τον διακανονισμό, αλλά αποκλειστικά με τη φύλαξη και έκδοση τίτλων. Οι προσφεύγουσες επικαλούνται προς τούτο την από 29 Αυγούστου 1996 επιστολή προς την ΕΒ, η οποία προσαρτάται στο υπόμνημα αντικρούσεως. Οι προσφεύγουσες εμμένουν στο ζήτημα της ακρίβειας και συνάφειας του χαρακτηρισμού και της διάκρισης μεταξύ των υπηρεσιών διακανονισμού και των ειδικών υπηρεσιών και ισχυρίζονται ότι οι δεύτερες παρέχονται αποκλειστικά στην ΕΒ. Οι συνεχείς αλλαγές στην παράδοση των τίτλων από τον κομιστή τους, την απόδοσή τους στους κομιστές και στις αυξήσεις ή μειώσεις του κεφαλαίου των εκδοτών συνδέονται με τη φύλαξη των τίτλων και όχι με την εκκαθάριση και τον διακανονισμό στο πλαίσιο των συναλλαγών τίτλων.

163 Τέταρτον, η συμφωνία που υπεγράφη το 1997 μεταξύ των προκατόχων της CBF και της ΕΒ καθόριζε συγκεκριμένες δραστηριότητες προοριζόμενες αποκλειστικά για την ΕΒ, των οποίων η ιδιαίτερη αξία αναγνωρίζεται από την τελευταία στο από 15 Μαρτίου 2001 εσωτερικό σημείωμά της. Η Επιτροπή δεν έλαβε, όμως, γνώση όλων των πληροφοριών που αυτή περιλάμβανε.

164 Πέμπτον, η CBF όφειλε να αναλάβει το κόστος της συμβάσεως ασφαλίσεως αστικής ευθύνης έναντι τρίτων σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που συνδέονται με τα δύο DCIT. Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, συναφώς, ότι, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, τα κόστη, τα οποία εμπίπτουν στο στοιχείο «Γενικές χρεώσεις» και ισχύουν για την ΕΒ, είναι έξι φορές υψηλότερα από τα κόστη που ισχύουν για το σύνολο των DCT και 1,7 φορές υψηλότερα από τα κόστη που ισχύουν για τη CI. Οι εν λόγω ειδικοί κίνδυνοι σχετίζονται με το μεγάλο όγκο συναλλαγών των DCIT, όπως οι προσφεύγουσες εξέθεσαν ήδη στα από 1η Σεπτεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου 2003 υπομνήματά τους, των οποίων αποσπάσματα έχουν προσαρτηθεί στο υπόμνημα αντικρούσεως. Περαιτέρω, η κατανομή των ασφαλίστρων δικαιολογείται λόγω των ζημιών που εμφανίζονται συχνότερα στα DCIT.

165 Έκτον, ποσοστό 99,01 % των πράξεων που εκτελούνται κατά τη διάρκεια της νύχτας για λογαριασμό των κεντρικών αποθετηρίων αφορούν τα DCIT, γεγονός που συνεπάγεται πρόσθετα κόστη. Πράγματι, αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση των DCT, τα αποτελέσματα των DCIT τίθενται στη διάθεσή τους και κατά τη διάρκεια της νύχτας. Οι προσφεύγουσες προσκομίζουν συναφώς, προσαρτημένο στο υπόμνημα αντικρούσεως, πίνακα χρεώσεως των πράξεων, υπολογιζόμενες βάσει του συνολικού κόστους και του όγκου των πράξεων που αποδίδονται στα DCIT ή στα DCT, οι οποίες, όμως, δεν περιέχουν διαφοροποίηση ως προς το κόστος των πράξεων ανάλογα με το αν αυτές εκτελούνται κατά τη διάρκεια της νύχτας ή της ημέρας, αφού το κόστος ειδικής παρακολουθήσεως των πρόσθετων εκτελέσεων προγραμμάτων που παρέχονται αποκλειστικά στα DCIT και των υπηρεσιών δεδομένων που προκύπτουν από τον μεγάλο όγκο πράξεων χρεώνεται για την εκτέλεση πράξεων εκτελούμενων τόσο κατά τη διάρκεια της νύχτας όσο και της ημέρας.

166 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, επίσης, ότι η Επιτροπή υπολόγισε πεπλανημένως την εν προκειμένω διαπιστωθείσα διαφορά τιμών. Πράγματι, με δεδομένο ότι το ετήσιο κατ' αποκοπήν ποσό δεν αποτελούσε προμήθεια για τις υπηρεσίες διακανονισμού και ότι η CBF παρείχε στην EB έκπτωση λόγω όγκου πράξεων, η διαφορά τιμών, η οποία θα έπρεπε να είναι δικαιολογημένη λόγω των αντίστοιχων δαπανών, θα έπρεπε να κυμαίνεται μεταξύ 2 και 5 % και να μην ανέρχεται σε 20 %. Εξάλλου, η Επιτροπή αρνήθηκε να αναγνωρίσει τις βαρύνουσες τη CBF ειδικές δαπάνες, οι οποίες θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν κατ' αντικειμενικό τρόπο αυτή τη διαφορά τιμών, που κατά την εκτίμηση των προσφευγουσών κυμαινόταν μεταξύ 0,10 και 0,25 ευρώ.

167 Τέλος, η Επιτροπή δεν ανέλυσε ούτε απάντησε στο ζήτημα εάν η διαμόρφωση των ισχυουσών για την EB τιμών από τις προσφεύγουσες προκάλεσε στην EB ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Κατά τις προσφεύγουσες, η καλύτερη απόδειξη για το ότι η EB δεν περιήλθε σε μειονεκτική θέση είναι το ότι η EB δεν μετακύλυσε τη μείωση των τιμών στους πελάτες της.

168 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη της επιχειρηματολογίας αυτής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

169 Η εφαρμογή εκ μέρους μίας κατέχουσας δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως τιμών που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις απαγορεύεται κατά το άρθρο 82, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', ΕΚ, το οποίο αφορά τις καταχρηστικές πρακτικές οι οποίες συνίστανται στην «εφαρμογή ανίσων όρων επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό».

170 Έτσι, κατά τη νομολογία, μια επιχείρηση δεν μπορεί να επιβάλλει τεχνητές διαφορές τιμών ικανές να περιαγάγουν τους πελάτες της σε δυσμενή θέση και να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Οκτωβρίου 1994, T-83/91, Tetra Pak κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-755, σκέψη 160, και Deutsche Bahn κατά Επιτροπής, σκέψη 65 ανωτέρω, σκέψη 78).

171 Πρέπει, επομένως, να εξετασθεί, εν προκειμένω, η ουσιαστική ακρίβεια των πραγματικών περιστατικών επί των οποίων στηρίχθηκε η Επιτροπή ώστε να διαπιστώσει πρακτικές τιμών που εισάγουν διακρίσεις εκ μέρους των προσφευγουσών, καθώς και εάν τα στοιχεία αυτά είναι ικανά να θεμελιώσουν το συμπέρασμά της κατά το οποίο εφαρμόσθηκαν άνισοι όροι επί ισοδυνάμων παροχών έναντι των εμπορικώς συναλλασσομένων, με αποτέλεσμα να περιέρχονται αυτοί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό.

172 Κατά την Επιτροπή, τα DCIT και τα DCT συνιστούν δύο συγκρίσιμες ομάδες πελατών κατά το μέτρο που παρέχουν και οι δύο δευτερογενείς υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις διασυνοριακές πράξεις επί εκδοθεισών σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο κινητών αξιών και κατά το μέτρο που το παρεχόμενο από τη CBF περιεχόμενο των πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις διασυνοριακές πράξεις είναι παρόμοιο. Πράγματι, βάσει των παρασχεθεισών από τις ίδιες τις προσφεύγουσες πληροφοριών, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα DCT και τα DCIT είναι αποδέκτες συγκρίσιμων υπηρεσιών και ότι δεν υπάρχουν υπηρεσίες εκκαθαρίσεως και διακανονισμού παρεχόμενες από τη CBF στα DCIT, τις οποίες να μην παρέχει στα DCT (αιτιολογικές σκέψεις 128 και 133 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

173 Επίσης, δεν αμφισβητείται από τα διάδικα μέρη ότι η CBF χρέωνε στα εθνικά DCT 5 ευρώ ανά πράξη, ενώ, μεταξύ του τέλους του 1996 και της 1ης Ιανουαρίου 2002, χρέωνε στην EB μία βασική τιμή 6 ευρώ ανά πράξη, καθώς και ένα ετήσιο κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 125 000 ευρώ.

174 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως, οι προσφεύγουσες επιβεβαιώνουν ότι και στις τρεις κατηγορίες πελατών της CBF (DCT, DCIT και πελάτες γενικών όρων) παρέχει στην ουσία τις ίδιες υπηρεσίες, διότι όλες συνδέονται με αυτήν υπό την ιδιότητα του ενδιαμέσου θεματοφύλακα, ενώ η διαφορά τιμών αντιστοιχεί στη διαδικασία που ενδέχεται να διαφέρει ανάλογα με τις διαφορετικές ανάγκες ενός εκάστου πελάτη. Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι η επιχειρηματολογία αυτή συχνά αντικρούεται με τις λοιπές δηλώσεις τους κατά τη διοικητική διαδικασία και την επ' ακροατηρίου διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου.

175 Έτσι, κατά πρώτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι το κατ' αποκοπήν ποσό των 125 000 ευρώ αφορά αποκλειστικά τη φύλαξη και έκδοση των τίτλων. Προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, προσκομίζουν ως παράρτημα στο υπόμνημα αντικρούσεως την από 29 Αυγούστου 1999 επιστολή του προκατόχου της CBF προς τον προκάτοχο της EB, η οποία ενημέρωνε τη δεύτερη επί των εφαρμοζόμενων από την πρώτη τιμών από την 1η Ιανουαρίου 1997 και εφεξής. Προκύπτει, όμως, από την εν λόγω επιστολή ότι το κατ' αποκοπήν ποσό των 125 000 ευρώ χρεώθηκε έναντι ειδικών υπηρεσιών (βλ., επ' αυτού, αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλομένης αποφάσεως), καθώς επισημαινόταν ότι για τις υπηρεσίες φυλάξεως οι εφαρμοζόμενες τιμές ήταν «συνήθεις».

176 Επίσης, οι προσφεύγουσες απαριθμούν ορισμένες δραστηριότητες που αφορούσαν αποκλειστικά την EB κατ' εφαρμογήν συμφωνίας υπογραφείσας το 1997 μεταξύ των προκατόχων της CBF και της EB.

177 Εντούτοις, οι προσφεύγουσες δεν αποδεικνύουν ως προς τι διαφέρουν οι διάφορες ειδικές υπηρεσίες από αυτές που παρέχονται στα DCIT και στα DCT εν γένει. Πρώτον, πρέπει συναφώς να διαπιστωθεί ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, ως προς τα DCT, δήλωσαν ότι πέραν των κλασικών υπηρεσιών διακανονισμού, παρέχονταν ορισμένες, απαριθμούμενες, ειδικές υπηρεσίες ώστε να καλύψουν τις ειδικές ανάγκες των DCT (για τις διασυνοριακές πράξεις) βάσει των ιδιαίτερων συμφωνιών. Δεύτερον, ως προς τα DCIT, δήλωσαν ότι «τα DCIT είναι αποδέκτες τόσο κλασικών υπηρεσιών όσο και ειδικών υπηρεσιών συγκρίσιμων με αυτές που παρέχονται στα DCT» και ότι, σε

σύγκριση με τα DCT, τα DCIT δεν έχουν ζητηθεί ορισμένες, απαριθμούμενες, ειδικές υπηρεσίες (αιτιολογικές σκέψεις 125 και 128 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

178 Εξ αυτών προκύπτει ότι, πέραν των κλασικών υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες γενικών όρων, παρέχονται ορισμένες πρόσθετες υπηρεσίες στα DCT και DCIT σε συνάρτηση με τις ειδικές τους ανάγκες, δηλαδή, με την εκτέλεση διασυνοριακών πράξεων.

179 Συναφώς, πρέπει να απορριφθεί το επιχείρημα των προσφευγουσών σχετικά με τις διαφορετικές λειτουργίες των DCT και DCIT, αφού, όσον αφορά τους κατά το γερμανικό δίκαιο εκδοθέντες τίτλους, τα μη γερμανικά DCT και τα DCIT λειτουργούν στο ίδιο επίπεδο και ζητούν από τη CBF τις ίδιες πρωτογενείς υπηρεσίες. Η Επιτροπή ορθώς επομένως συμπέρανε ότι το περιεχόμενο των πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις διασυνοριακές πράξεις που η CBF παρέχει στα DCT και τα DCIT είναι ισοδύναμο (αιτιολογική σκέψη 307 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Πέραν τούτου, οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν για ποιο λόγο η σκέψη 120 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 1991, C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. I-3359), στην οποία παραπέμπουν, είναι χρήσιμη εν προκειμένω για τη διάκριση μεταξύ των διαφόρων υπό εξέταση κατηγοριών πελατών.

180 Δεύτερον, οι προσφεύγουσες προβάλλουν ότι μεταξύ των ετών 1998 και 2002 ο όγκος συναλλαγών της EB υπήρξε 18 φορές μεγαλύτερος από τον συνολικό όγκο συναλλαγών επτά εθνικών DCT και ότι, έκτοτε, ο βαθμός τυποποιήσεως και αυτοματοποιήσεως είναι περισσότερο αυξημένος για τις υπηρεσίες που παρέχονται στα DCIT απ' ό,τι στα DCT. Παρ' όλα αυτά, όπως ορθώς ισχυρίζεται η Επιτροπή, το επιχείρημα αυτό συνηγορεί μάλλον υπέρ του αντιστρόφου συμπεράσματος, δηλαδή, ότι μετά από ένα ενδεχόμενο αρχικό κόστος αυτοματοποιήσεως, ο πλέον αυξημένος βαθμός αυτοματοποιήσεως, κατ' αρχήν, καταλήγει μάλλον στη μείωση των τιμών παρά στην αύξησή τους. Επί παραδείγματι, προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 127 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι για τρία μη γερμανικά DCT μειώθηκε το ύψος των προμηθειών τους λόγω της μεταβάσεώς τους από τη διά πληκτρολογήσεως εκτέλεση πράξεων σε πλήρως αυτοματοποιημένες διαδικασίες.

181 Τρίτον, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η διαφορά τιμών ήταν δικαιολογημένη καθόσον η CBF όφειλε να φέρει ορισμένα αφορώντα τα DCIT κόστη, σχετικά με την εκτέλεση πράξεων κατά τη διάρκεια της νύχτας, το μεγάλο όγκο συναλλαγών, καθώς και τη σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης έναντι τρίτων σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθενται τα δύο DCIT.

182 Επίσης, διαπιστώνεται ότι τα αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των προβαλλομένων από τις προσφεύγουσες ισχυρισμών στο πλαίσιο του παρόντος λόγου ακυρώσεως δεν είναι πρόσφορα. Ειδικότερα, προσκομίζονται ως παράρτημα στο υπόμνημα αντικρούσεως αποσπάσματα των υπομνημάτων των προσφευγουσών της 1ης Σεπτεμβρίου και της 1ης Δεκεμβρίου 2003 και ένα παράρτημα του υπομνήματος της 1ης Σεπτεμβρίου 2003, που απευθύνονται στην Επιτροπή σε απάντηση των αιτημάτων της για παροχή πληροφοριών.

183 Το προσαρτώμενο στο υπόμνημα της 1ης Σεπτεμβρίου 2009 έγγραφο περιλαμβάνει τον επιμερισμό του κόστους για την περίοδο από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο 2002 και δεν αφορά, επομένως, την περίοδο κατά την οποία διαπιστώθηκε εφαρμογή τιμών εισαγουσών δυσμενείς διακρίσεις. Επιπλέον, η τιμή που εφαρμόσθηκε στην ΕΒ από την 1η Ιανουαρίου 2002 επανήλθε στα 3 ευρώ. Προκύπτει, εξάλλου, από το υπόμνημα απαντήσεως των προσφευγουσών στο από 12 Σεπτεμβρίου 2002 αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής, που προσαρτάται ως παράρτημα στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι το περιθώριο κέρδους της CBF ως προς τα DCIT ήταν, ακόμη και μετά από τη μείωση αυτή, συγκρίσιμο με το περιθώριο κέρδους ως προς τα DCT. Ως εκ τούτου, αυτός ο επιμερισμός δεν δύναται να δικαιολογήσει σε καμία περίπτωση την προσαπτόμενη διαφορά των τιμών κατά τη διάρκεια της επίμαχης περιόδου.

184 Επομένως, τα αποσπάσματα των από 1ης Σεπτεμβρίου και 1ης Δεκεμβρίου 2003 υπομνημάτων συνιστούν, μάλλον, πρόσθετη επιχειρηματολογία των προσφευγουσών παρά έγγραφα με οιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.

185 Υπενθυμίζεται, κατ' αρχάς, ότι, μολονότι η Επιτροπή φέρει το βάρος αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη περιστάσεων που στοιχειοθετούν παράβαση του άρθρου 82 ΕΚ, εντούτοις δεν απόκειται στην Επιτροπή αλλά στην κατέχουσα δεσπόζουσα θέση επιχείρηση, αν παραστεί ανάγκη και πριν από το πέρας της διοικητικής διαδικασίας, να προβάλει ενδεχόμενη αντικειμενική δικαιολόγηση καθώς και συναφή επιχειρήματα και αποδεικτικά στοιχεία. Στην Επιτροπή απόκειται, ακολούθως, αν διαπιστώσει κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως, να αποδείξει ότι τα επιχειρήματα και τα αποδεικτικά στοιχεία που προβλήθηκαν από την εν λόγω επιχείρηση δεν μπορούν να υπερισχύσουν και, ότι ως εκ τούτου, η προβληθείσα δικαιολόγηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή (απόφαση Microsoft κατά Επιτροπής, σκέψη 47 ανωτέρω, σκέψη 688).

186 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή ζήτησε επανειλημμένως από τις προσφεύγουσες να δικαιολογήσουν τις διαφορές των τιμών που εφαρμόσθηκαν κατά τη διάρκεια της επίμαχης περιόδου και ειδικότερα να της παράσχουν λεπτομέρειες για το κόστος εκάστης περιπτώσεως ανά πράξη. Οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι οι προσφεύγουσες ουδέποτε προσκόμισαν έναν τέτοιο επιμερισμό κόστους. Περαιτέρω, ο κατάλογος των υπηρεσιών που προσκόμισαν οι προσφεύγουσες, ήταν κατά την Επιτροπή ανακόλουθος και αντιφατικός (αιτιολογικές σκέψεις 134 και 313 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

187 Πέραν τούτων, τα επιχειρήματα των προσφευγουσών αναφορικά με την εκτέλεση συναλλαγών κατά τη διάρκεια της νύχτας, το μεγάλο όγκο πράξεων και την ασφάλιση αστικής ευθύνης έναντι τρίτων ως προς την ΕΒ, αναλύθηκαν στο σύνολό τους και ορθώς απορρίφθηκαν στην προσβαλλόμενη απόφαση. Αν και ορισμένα έγγραφα, στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης, αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, αυτά είτε δεν προσκομίσθηκαν για τους σκοπούς της παρούσας υποθέσεως είτε, αν και προσκομίσθηκαν, δεν οδηγούν σε βάσιμα συμπεράσματα (βλ. σκέψεις 183 και 184 ανωτέρω). Επιπλέον, αυτοί οι ισχυρισμοί των προσφευγουσών, οι οποίοι δεν στηρίζονται επί οιουδήποτε απτού αριθμητικού στοιχείου, δεν είναι πειστικοί, καθώς ορισμένοι εξ αυτών είναι άτοποι ή ακόμη και αντιφατικοί. Οι προσφεύγουσες, επομένως, δεν απέδειξαν τον τρόπο με τον οποίο ο μεγάλος όγκος συναλλαγών, αν και κατά την έναρξη ενός υψηλότερου επιπέδου αυτοματοποιήσεως, προκάλεσε αύξηση στο κόστος ανά συναλλαγή. Κατά τον ίδιο τρόπο, δεν εξηγούν για ποιο λόγο συνήψαν σύμβαση ασφαλίσεως αστικής ευθύνης έναντι τρίτων προς κάλυψη των κινδύνων που αφορούν τα DCIT αλλά δεν προσκόμισαν αντίγραφο αυτής της ασφαλιστικής συμβάσεως. Ως προς δε την εκτέλεση πράξεων κατά τη διάρκεια της νύχτας, ακόμη και στην περίπτωση που αυτό το επιχείρημα καθεαυτό θα μπορούσε να αποτελέσει μία δικαιολόγηση, το επιχείρημα των προσφευγουσών επί του σημείου αυτού πρέπει παρ' όλ' αυτά να απορριφθεί. Οι προσφεύγουσες επιβεβαιώνουν ότι ο υπολογισμός που παρείχαν ως προσάρτημα στο υπόμνημα αντικρούσεως δεν περιλαμβάνει καμία διαφοροποίηση ως προς το κόστος συναλλαγής μεταξύ της εκτελέσεως πράξεων κατά τη διάρκεια της νύχτας και κατά τη διάρκεια της ημέρας, καθώς τα κόστη ειδικής παρακολουθήσεως της πρόσθετης εκτελέσεως προγραμμάτων που τέθηκαν σε λειτουργία αποκλειστικά για τα DCIT και παροχής υπηρεσιών δεδομένων ως αποτέλεσμα του μεγάλου όγκου συναλλαγών, ισχύουν στο πλαίσιο εκτελέσεως πράξεων τόσο κατά τη διάρκεια της νύχτας όσο και της ημέρας. Αφενός, συγχέουν κατ' αυτόν τον τρόπο τα πρόσθετα κόστη που προκαλούνται από τα επικληθέντα στο πλαίσιο των προηγουμένων επιχειρημάτων στοιχεία με τα πρόσθετα κόστη που οφείλονται για την εκτέλεση πράξεων κατά τη διάρκεια της νύχτας. Αφετέρου, δεν προσκομίζουν οιονδήποτε υπολογισμό του επιμερισμένου κόστους ανάλογα με τον όγκο των συναλλαγών που εκτελούνται κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας και ανάλογα με τον δικαιούχο, την ΕΒ ή τα DCT.

188 Συνεπώς, τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν επαρκούν για να αμφισβητήσουν εκ νέου την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση, κατά την οποία οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι οι εφαρμοσθείσες έναντι της ΕΒ τιμές στηρίζονταν σε πραγματικά πρόσθετα κόστη τα οποία έφεραν αποκλειστικά σε σχέση με αυτήν.

189 Τέταρτον, το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η Επιτροπή πεπλανημένως υπολόγισε τη διαφορά των τιμών, την οποία όφειλαν να δικαιολογήσουν, πρέπει ομοίως να απορριφθεί. Πράγματι, βάσει της περιγραφής των υπηρεσιών τις οποίες οι προσφεύγουσες χαρακτηρίζουν ως ειδικές και διαφοροποιούμενες από τον διακανονισμό (αιτιολογική σκέψη 131 της προσβαλλομένης αποφάσεως), ορισμένες τουλάχιστον εκ των υπηρεσιών που αντιστοιχούν στο κατ' αποκοπήν ποσό των 125 000 ευρώ, εμφανίζονται ως συνδεόμενες με την υπηρεσία διακανονισμού. Σε κάθε περίπτωση, διαπιστώνεται ότι πέραν της προμήθειας ανά συνήθη συναλλαγή, η CBF χρέωνε στην ΕΒ αυτό το πρόσθετο κατ' αποκοπήν ποσό για τις υπηρεσίες που λάμβαναν η ΕΒ και τα DCT, το οποίο, όμως, δεν χρεωνόταν στα τελευταία, αν και αυτά ήταν αποδέκτες μεγαλύτερου αριθμού ειδικών υπηρεσιών απ' ό,τι τα DCIT. Έτσι, η τιμή ανά συναλλαγή συνολικά εξεταζόμενη, την οποία πράγματι πλήρωνε η ΕΒ, ήταν υψηλότερη από την ονομαστική χρέωση των 6 ευρώ ανά πράξη και η δυσμενής διακριτική μεταχείριση την οποία υπέστη η ΕΒ υπερβαίνει συνεπώς τη διαφορά ύψους 20 % μεταξύ των τιμών που χρεώνονταν στην ΕΒ και των τιμών που χρεώνονταν σε ορισμένα DCT (αιτιολογική σκέψη 306 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ως προς την έκπτωση λόγω όγκου συναλλαγών που ίσχυσε έναντι της ΕΒ, υπό κανονικές συνθήκες αυτή θα έπρεπε να οδηγήσει τις τιμές, για την ΕΒ, σε χαμηλότερο επίπεδο εν σχέσει με αυτές για τους συγκρίσιμους πελάτες.

190 Βάσει των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή, κατ' ορθή εκτίμηση, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι προσφεύγουσες εφήρμοσαν τιμές εισάγουσες δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος της ΕΒ κατά την έννοια του άρθρου 82, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', ΕΚ.

191 Τέλος, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν ανέλυσε ούτε απήντησε επί του ζητήματος εάν η διαμόρφωση των τιμών που χρεώθηκαν από τις προσφεύγουσες στην ΕΒ είχε ως αποτέλεσμα να περιέλθει σε μειονεκτική θέση.

192 Όπως έχει επισημάνει το Δικαστήριο, η ειδική απαγόρευση της δυσμενούς διακρίσεως του άρθρου 82, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ', ΕΚ αποτελεί τμήμα του καθεστώτος που εξασφαλίζει, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ, ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της εσωτερικής αγοράς. Η εμπορική συμπεριφορά της κατέχουσας

δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως δεν πρέπει να νοθεύει τον ανταγωνισμό σε προηγούμενο ή σε μεταγενέστερο στάδιο εμπορίας, ήτοι τον ανταγωνισμό μεταξύ προμηθευτών ή μεταξύ πελατών της επιχειρήσεως αυτής. Οι αντισυμβαλλόμενοι της εν λόγω επιχειρήσεως δεν πρέπει να ευνοούνται ή να περιέρχονται σε μειονεκτική θέση στο πλαίσιο του μεταξύ τους ανταγωνισμού. Συνεπώς, για να συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 82, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ΄, ΕΚ επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η συμπεριφορά της κατέχουσας στην αγορά δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως όχι μόνον εισάγει δυσμενείς διακρίσεις αλλά, επιπλέον, τείνει να νοθεύσει αυτή τη σχέση ανταγωνισμού, ήτοι να βλάψει την ανταγωνιστική θέση μέρους των εμπορικώς συναλλασσομένων της επιχειρήσεως αυτής σε σχέση με τους άλλους (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 2007, C-95/04 P, British Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-2331, σκέψεις 143 και 144).

193 Ως προς τούτο, τίποτα δεν εμποδίζει η δυσμενής διάκριση εμπορικώς συναλλασσομένων, οι οποίοι τελούν σε σχέση ανταγωνισμού, να θεωρηθεί ως καταχρηστική, όταν η συμπεριφορά της κατέχουσας δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεως τείνει, ενόψει του συνόλου των συγκεκριμένων περιστάσεων, να οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των εν λόγω εμπορικών εταίρων. Στο πλαίσιο αυτής της καταστάσεως, δεν μπορεί να απαιτείται η επιπλέον προσκόμιση της αποδείξεως περί μιας πραγματικής, ποσοτικοποιήσιμης χειροτερεύσεως της ατομικής ανταγωνιστικής θέσεως των εμπορικών εταίρων (απόφαση της 15ης Μαρτίου 2007, British Airways κατά Επιτροπής, σκέψη 192 ανωτέρω, σκέψη 145).

194 Εν προκειμένω, η εφαρμογή έναντι εμπορικού εταίρου διαφορετικών τιμών για ισοδύναμες υπηρεσίες, για αδιάλειπτο διάστημα πέντε ετών, εκ μέρους μίας επιχειρήσεως κατέχουσας εκ των πραγμάτων το μονοπώλιο στην αγορά προηγουμένου σταδίου, δεν θα μπορούσε παρά να προκαλέσει ανταγωνιστικό μειονέκτημα για τον εταίρο αυτόν.

195 Βάσει όλων των ανωτέρω, επιβάλλεται η απόρριψη αυτού του σκέλους του δευτέρου λόγου ακυρώσεως και, κατά συνέπεια, του δευτέρου λόγου ακυρώσεως στο σύνολό του.

3. *Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον εσφαλμένο καταλογισμό συνιστώσας παράβαση συμπεριφοράς της CBF στη CI*

Επιχειρήματα των διαδίκων

196 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή ουδέποτε διαπίστωσε ότι η δεύτερη προσφεύγουσα, η CI, κατείχε δεσπόζουσα θέση και, συνεπώς, δεν θα μπορούσε να την εκμεταλλευθεί.

197 Η Επιτροπή απορρίπτει αυτήν την επιχειρηματολογία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

198 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι η αντίθετη στους κανόνες ανταγωνισμού συμπεριφορά μίας επιχειρήσεως μπορεί να καταλογιστεί σε άλλη όταν η πρώτη δεν έχει καθορίσει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά έχει ακολουθήσει ουσιαστικά τις οδηγίες της δεύτερης ενόψει ιδίως των οικονομικών και νομικών δεσμών που τις συνδέουν (απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-294/98 P, Metsä-Serla κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-10065, σκέψη 27). Κατ' αυτήν την έννοια, η συμπεριφορά μιας θυγατρικής μπορεί να καταλογισθεί στη μητρική εταιρία οσάκις η θυγατρική δεν καθορίζει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά, αλλά εφαρμόζει ουσιαστικά τις εντολές της μητρικής εταιρίας (απόφαση της 14ης Ιουλίου 1972, 48/69, Imperial Chemical Industries κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 99, σκέψεις 132 και 133).

199 Στην ειδική περίπτωση που μητρική εταιρία κατέχει το 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής της που διέπραξε παράβαση, υφίσταται μαχητό τεκμήριο ότι η εν λόγω μητρική εταιρία ασκεί αποφασιστική επιρροή επί της συμπεριφοράς της θυγατρικής της (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 1983, 107/82, AEG-Telefunken κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 3151, σκέψη 50) και ότι, επομένως, οι εταιρίες αυτές

αποτελούν οικονομική ενότητα κατά το δίκαιο του ανταγωνισμού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2005, T-71/03, T-74/03, T-87/03 και T-91/03, Tokai Carbon κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 59). Επομένως, η μητρική εταιρία που αμφισβητεί, ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, απόφαση της Επιτροπής περί επιβολής προστίμου για ενέργειες της θυγατρικής της φέρει το βάρος να ανατρέψει το τεκμήριο αυτό, προσκομίζοντας στοιχεία που να αποδεικνύουν την αυτοτέλεια της θυγατρικής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, T-314/01, Avebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II-3085, σκέψη 136 βλ., σχετικά, επ' αυτού, και απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 2000, C-286/98 P, Stora Kopparbergs Bergslags κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9925, στο εξής: απόφαση Stora, σκέψη 29).

200 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, το Δικαστήριο καίτοι ανέφερε στην απόφαση Stora, σκέψη 199 ανωτέρω (σκέψεις 28 και 29), πέραν της κατοχής του 100 % του κεφαλαίου της θυγατρικής, και άλλες περιστάσεις, όπως είναι η μη αμφισβήτηση της επιρροής που ασκεί η μητρική εταιρία επί της εμπορικής πολιτικής της θυγατρικής της και η κοινή εκπροσώπηση των δύο εταιριών κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, εντούτοις επισημαίνει τις περιστάσεις αυτές μόνο για να εκθέσει το σύνολο των στοιχείων επί των οποίων το Πρωτοδικείο είχε στηρίξει τη συλλογιστική του και να συναγάγει ότι αυτή δεν στηριζόταν αποκλειστικά στην κατοχή του συνόλου του κεφαλαίου της θυγατρικής από τη μητρική εταιρία. Το Δικαστήριο ρητώς επισημαίνει, στην απόφαση Stora, σκέψη 199 ανωτέρω (σκέψη 29), ότι, «εφόσον η μητρική εταιρία κατείχε το σύνολο του κεφαλαίου, το Πρωτοδικείο μπορούσε ευλόγως να υποθέσει –όπως επισήμανε η Επιτροπή– ότι η μητρική εταιρία επηρέαζε όντως αποφασιστικά τη συμπεριφορά της θυγατρικής της» και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, η αναιρεσείουσα έφερε το βάρος να ανατρέψει αυτό το «τεκμήριο» προσκομίζοντας επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.

201 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η CI κατέχει το 100 % του κεφαλαίου της CBF, φέρει το βάρος αποδείξεως της υπάρξεως αυτοτελούς συμπεριφοράς της CBF, ώστε να ανατρέψει αυτό το τεκμήριο, κάτι το οποίο δεν έπραξε. Πράγματι, στα υπομνήματά τους, οι προσφεύγουσες δεν αναφέρονται στο ζήτημα εάν η θυγατρική CBF καθόριζε και/ή καθορίζει αυτοτελώς τη συμπεριφορά της στην αγορά αντί να εφαρμόζει τις οδηγίες της μητρικής εταιρίας.

202 Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν περαιτέρω τη θέση της Επιτροπής, στο υπόμνημα αντικρούσεως, αναφερόμενες στις αιτιολογικές σκέψεις 235, 271 και επόμενα της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά την οποία, αφενός, στις εμπορικές καταχωρίσεις της, η Clearstream παρουσιάζεται ως μία ενιαία οντότητα, και, αφετέρου, τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση δείχνουν ότι η CI επηρέασε τη συμπεριφορά της CBF, η οποία επομένως δεν λειτούργησε αυτοτελώς, ή ακόμη κι ότι η CI ορισμένες φορές λειτούργησε για λογαριασμό της γερμανικής θυγατρικής της.

203 Η δε επιχειρηματολογία των προσφευγουσών κατά την οποία η Επιτροπή ουδέποτε διαπίστωσε ότι η CI ήταν επιχείρηση κατέχουσα δεσπόζουσα θέση στην επίμαχη αγορά, αρκεί να διαπιστωθεί ότι στηρίζεται επί εσφαλμένης βάσης συλλογισμού, κατά την οποία δεν διαπιστώθηκε καμία παράβαση εκ μέρους της. Προκύπτει, όμως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 224 επ. και από το άρθρο 1ο της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι στη CI επιβλήθηκαν ατομικώς κυρώσεις για παράβαση που λογίζεται ότι διέπραξε η ίδια λόγω των οικονομικών και νομικών δεσμών της με τη CBF, διά των οποίων ήταν σε θέση να καθορίζει τη συμπεριφορά της τελευταίας στην αγορά (βλ., επ' αυτού, απόφαση Metsä-Serla κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 198 ανωτέρω, σκέψη 34).

204 Συνεπώς, επιβάλλεται η απόρριψη του τρίτου λόγου ακυρώσεως ως αβασίμου.

4. *Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον αόριστο χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

205 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι ορίζοντας, στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, την 3η Δεκεμβρίου 1999 ως ημερομηνία ενάρξεως της παράνομης αρνήσεως παροχής των επίμαχων υπηρεσιών, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το διάστημα των τεσσάρων μηνών που μεσολάβησε από την ημερομηνία του αιτήματος παροχής προσβάσεως, το οποίο, όμως, επισήμανε στο αιτιολογικό της, ότι δεν ήταν καταχρηστικό.

206 Περαιτέρω, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι παράνομο διότι η διατύπωσή του είναι ιδιαίτερα ασαφής, ιδίως ως προς τη συγκεκριμένη συμπεριφορά από την οποία όφειλαν οι προσφεύγουσες να απέχουν. Επίσης, η διατύπωση του εν λόγω άρθρου είναι στη γερμανική γλώσσα ασαφής και έρχεται σε αντίθεση με το αιτιολογικό της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, θα μπορούσε να εκληφθεί υπό την έννοια ότι οι προσφεύγουσες οφείλουν να απέχουν αποκλειστικώς από τις ενέργειες που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1, οι οποίες παραβιάζουν το άρθρο 82 ΕΚ, χωρίς όμως να προσδιορίζει ποιες είναι αυτές.

207 Οι προσφεύγουσες συναγάγουν από τις διευκρινίσεις της Επιτροπής στο υπόμνημα αντικρούσεως ότι το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά αποκλειστικώς τη συμπεριφορά των προσφευγουσών έναντι της ΕΒ και όχι έναντι λοιπών επιχειρήσεων. Η Επιτροπή απορρίπτει τη διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το οποίο θα καθίστατο κατ' αυτόν τον τρόπο άνευ αποτελέσματος για τον αποδέκτη της.

208 Κατά την Επιτροπή, η διατύπωση του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν παρουσιάζει τις ασάφειες τις οποίες της προσάπτουν οι προσφεύγουσες.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

209 Κατά πρώτον, το επιχείρημα των προσφευγουσών κατά το οποίο η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την προθεσμία των τεσσάρων μηνών κατά τον καθορισμό της διάρκειας της παραβάσεως δεν είναι βάσιμο. Πράγματι, η ημερομηνία του πρώτου αιτήματος χορηγήσεως προσβάσεως της ΕΒ στο Cascade RS, που επισημαίνει αρχικώς η Επιτροπή και επιβεβαιώνεται στις ανωτέρω σκέψεις 97 έως 99, είναι η 3η Αυγούστου 1999, ενώ το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει ως έναρξη της παραβάσεως την 3η Δεκεμβρίου 1999. Συνάγεται εξ αυτού ότι η Επιτροπή αφήρεσε τους τέσσερις μήνες, δηλαδή τη μέγιστη διάρκεια που θεωρεί ως εύλογη για την παροχή της αιτηθείσας προσβάσεως, από τη συνολική διάρκεια της εν προκειμένω διαπιστωθείσας παραβάσεως. Συνεπώς, στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχεται αντίφαση μεταξύ του αιτιολογικού και του διατακτικού της.

210 Δεύτερον, ως προς το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, υπενθυμίζεται ότι στο διατακτικό των αποφάσεών της η Επιτροπή εκθέτει τη φύση και την έκταση των παραβάσεων για τις οποίες επιβάλλει κυρώσεις ή τις οποίες διαπιστώνει και, κατ' αρχήν, όσον αφορά ακριβώς το περιεχόμενο και τη φύση των παραβάσεων, εκείνο που έχει σημασία είναι το διατακτικό και όχι το αιτιολογικό. Μόνο σε περίπτωση ελλείψεως σαφήνειας στους χρησιμοποιούμενους όρους του διατακτικού πρέπει αυτό να ερμηνεύεται μέσω του αιτιολογικού της αποφάσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 2003, T-61/99, Adriatica di Navigazione κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-5349, σκέψη 43).

211 Εν προκειμένω, η διατύπωση του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν παρουσιάζει ασάφεια. Προκύπτει εξ αυτής σαφώς ότι η Επιτροπή διαπίστωσε, στο άρθρο 1, ότι η άρνηση παροχής πρωτογενών υπηρεσιών εκκαθαρίσεως και διακανονισμού για τις ονομαστικές μετοχές και η δυσμενής διακριτική συμπεριφορά έναντι της ΕΒ, αφενός, όπως και η εφαρμογή εισαγουσών δυσμενή διάκριση τιμών εις βάρος της ΕΒ, αφετέρου, ήταν αντίθετες με το άρθρο 82 ΕΚ. Το άρθρο αυτό προσδιορίζει τη φύση, τη διάρκεια και τους διαπράξαντες τις διαπιστωθείσες παραβάσεις.

212 Στο άρθρο 2, η Επιτροπή επέβαλε στις προσφεύγουσες να απέχουν στο μέλλον από τις παραβάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1. Η διατύπωσή του, σε συνδυασμό με τη διατύπωση του άρθρου 1, είναι επομένως ιδιαίτερα ακριβής.

213 Συνεπώς, επιβάλλεται να απορριφθεί ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως ως αβάσιμος.

214 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι, πρέπει να απορριφθεί η προσφυγή στο σύνολό της.

5. *Επί του αιτήματος περί εξετάσεως μαρτύρων*

215 Οι προσφεύγουσες πρότειναν να αποδείξουν, μέσω της μαρτυρίας του προϊσταμένου της υπηρεσίας «Εκκαθάριση και διακανονισμός» της CBF κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ορισμένους εκ των ισχυρισμών τους και συγκεκριμένα το είδος της προσβάσεως το οποίο είχε αιτηθεί η ΕΒ, την άρνησή της να καταχωρίσει στο όνομα του κυρίου υπό την οικονομική έννοια και την ευθύνη της ΕΒ για την αποτυχία της ενεργοποιήσεως της προσβάσεως.

216 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το Πρωτοδικείο είναι αποκλειστικά αρμόδιο να κρίνει την ενδεχόμενη ανάγκη συμπληρώσεως των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει στις υποθέσεις των οποίων επιλαμβάνεται (βλ., απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψη 67 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

217 Πράγματι, ακόμη και όταν ένα υποβληθέν με το δικόγραφο της προσφυγής αίτημα περί εξετάσεως μαρτύρων εκθέτει με ακρίβεια τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία επιβάλλεται εξέταση μάρτυρος ή μαρτύρων και τους λόγους που δικαιολογούν την εξέτασή τους, εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να εκτιμήσει τη χρησιμότητα του αιτήματος σε σχέση με το αντικείμενο της διαφοράς και την αναγκαιότητα εξετάσεως των προταθέντων μαρτύρων (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 70).

218 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο ήταν σε θέση να αποφανθεί λυσιτελώς βάσει των αιτημάτων, λόγων ακυρώσεων και επιχειρημάτων που αναπτύχθηκαν τόσο κατά την έγγραφη όσο και την προφορική διαδικασία και βάσει των προσκομισθέντων εγγράφων. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί το αίτημα περί εξετάσεως μαρτύρων που υπέβαλαν οι προσφεύγουσες.

Επί των δικαστικών εξόδων

219 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει την Clearstream Banking AG και την Clearstream International SA στα δικαστικά έξοδα.**

Βηλαράς Prek Ciucă

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Σεπτεμβρίου 2009.

(υπογραφές)

Πίνακας περιεχομένων

Το ιστορικό της διαφοράς . . . . . II - 3166

Προσβαλλόμενη απόφαση . . . . . II - 3167

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων . . . . . II - 3174

Σκεπτικό . . . . . II - 3176

1. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον εσφαλμένο καθορισμό της οικείας αγοράς υπηρεσιών και την ανυπαρξία δεσπόζουσας θέσης των προσφευγουσών . . . . II - 3176

Επιχειρήματα των διαδίκων . . . . . II - 3176

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου . . . . . II - 3180

2. Επί του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, που αφορά την έλλειψη καταχρηστικής εκμεταλλεύσεως της δεσπόζουσας θέσεως . . . . . II - 3189

Επί του πρώτου σκέλους, που αφορά την έλλειψη καταχρηστικής αρνήσεως προσβάσεως και καταχρηστικής δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως εκ μέρους των προσφευγουσών . . . . . II - 3189

Επιχειρήματα των διαδίκων . . . . . II - 3189

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου . . . . . II - 3194

— Επί της ημερομηνίας του αιτήματος προσβάσεως . . . . . II - 3195

— Επί των προβαλλομένων εσφαλμένων ερμηνειών της Επιτροπής σχετικά με τα είδη προσβάσεως που ζήτησε η ΕΒ . . . . . II - 3196

— Επί του επιχειρήματος κατά το οποίο η ΕΒ δεν προέβη σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ενεργοποίηση της προσβάσεως . . . II - 3200

— Επί του επιχειρήματος που αφορά την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών σχέσεων μεταξύ των προσφευγουσών και της ΕΒ . . . . . II - 3203

— Επί της προβαλλομένης ελλείψεως καταχρηστικού αποκλεισμού . . . . . II - 3208

— Επί της προβαλλομένης ελλείψεως δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως εις βάρος της ΕΒ . . . . . II - 3213

Επί του δευτέρου σκέλους, που αφορά την έλλειψη δυσμενούς διακριτικής μεταχειρίσεως ως προς το ζήτημα των τιμών . . . . . II - 3214

Επιχειρήματα των διαδίκων . . . . . II - 3214

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου . . . . . II - 3217

3. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον εσφαλμένο καταλογισμό συνιστώσας παράβαση συμπεριφοράς της CBF στη CI . . . . . II - 3224

Επιχειρήματα των διαδίκων . . . . . II - 3224

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου . . . . . II - 3224

4. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά τον αόριστο χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως . . . . . II - 3226

Επιχειρήματα των διαδίκων . . . . . II - 3226

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου . . . . . II - 3227

5. Επί του αιτήματος περί εξετάσεως μαρτύρων . . . . . II - 3229

Επί των δικαστικών εξόδων . . . . . II - 3230